

BUDAPEST XIV. KERÜLETI
JÓKAI MÓR ÁLTALÁNOS ISKOLA

1145 Budapest, Erzsébet királyné útja 35-37.

www.jokailapja.hu

Osztályozóvizsga követelmények

Tartalom

ALSÓ TAGOZAT	- 3 -
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM.....	- 3 -
MATEMATIKA	- 5 -
KÖRNYEZETISMERET	- 10 -
ETIKA.....	- 13 -
VIZUÁLIS KULTÚRA.....	- 14 -
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	- 17 -
ÉNEK-ZENE	- 19 -
TESTNEVELÉS ÉS SPORT	- 22 -
ALSÓ TAGOZAT	- 22 -
FELSŐ TAGOZAT	- 27 -
FELSŐ TAGOZAT	- 35 -
MAGYAR IRODALOM.....	- 35 -
MAGYAR NYELV.....	- 48 -
TÖRTÉNELEM ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK.....	- 53 -
TERMÉSZETISMERET.....	- 56 -
MATEMATIKA	- 57 -
BIOLÓGIA	- 60 -
FIZIKA.....	- 61 -
FÖLDRAJZ	- 69 -
KÉMIA.....	- 70 -
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	- 71 -
ÉNEK-ZENE	- 73 -
DRÁMA ÉS TÁNC	1
ETIKA.....	4
VIZUÁLIS KULTÚRA.....	6
ANGOL NYELV	8

ALSÓ TAGOZAT

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. évfolyam

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.

Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoriterek.

Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókincssel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Ismerje és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait. Írása legyen rendezett, a betűket olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz. Jelölje helyesen a *j* hangot 10-15 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

A tanuló:

- másoláskor nem vét írástechnikai hibát;
- jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást;
- a gyakorolt szóképzlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;
- ismeri az időtartam és a *j* hang kétféle jelölési módját;
- szövegmintá alapján felismeri és kijavítja hibáit.
- ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait;
- írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.

Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

2. évfolyam

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.

Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.

Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a *j* hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3. évfolyam

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

A memoritereket szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül,

szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

4. évfolyam

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

A memoriterek szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

MATEMATIKA

1. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás,

megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanennyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (20-as számkör). Helyi érték ismerete. Római számok írása, olvasása (I, V, X). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. Számok képzése, bontása helyi érték szerint. Matematikai jelek: +, -, =, <, >, ismerete, használata. Összeadás, kivonás, szóban és írásban. Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal. Páros és páratlan számok megkülönböztetése. Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása. Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.

Geometria

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. A test és a síkidom megkülönböztetése. Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint. Tájékozódási képesség, irányok ismerete. A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: dm, m, dl, l, dkg, kg, óra, nap, hét, hónap, év. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Mennyiségek közötti összefüggések felismerése. Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

Adatokról megállapítások megfogalmazása.

2. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanennyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (100-as számkör). Helyi érték ismerete. Római számok írása, olvasása (I, V, X). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. Számok képzése, bontása helyi érték szerint. Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, ( ) ismerete, használata. Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban. Szorzótábla ismerete a száz-as számkörben. A műveletek sorrendjének ismerete.

Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal. Páros és páratlan számok megkülönböztetése. Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.

Geometria

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. A test és a síkidom megkülönböztetése. Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint. Tájékozódási képesség, irányok ismerete. A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Mennyiségek közötti összefüggések felismerése. Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

Adatokról megállapítások megfogalmazása.

3. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (2000-es számkör). Helyiérték, alaki érték, valódi érték fogalma 2000-es számkörben. Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása a 2000-es számkörben. Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben.

A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. Fejben számolás száz-as számkörben. A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. A műveletek közötti kapcsolatok ismerete. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás, osztás egyjegyű számmal írásban.

Műveletek ellenőrzése. Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata. Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése. Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek. A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, hl, g, t, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák). Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik. A test és a síkidom közötti különbség megértése. Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői. Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Négyzet, téglalap kerülete. Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

4. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számтан, algebra

Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es számkörben. Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben. Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben. A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés

alkalmazása. Fejben számolás száz-as számkörben. A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. Fejben számolás 10 000-ig nullákra végződő egyszerű esetekben. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egy- és kétjegyű, osztás egyjegyű számmal írásban. Műveletek ellenőrzése. Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata. Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése. Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek. A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák). Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik. Kör fogalmának tapasztalati ismerete. A test és a síkidom közötti különbség megértése. Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői. Gömb felismerése. Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Négyzet, téglalap kerülete. Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

Informatikai ismeretek

Tanári segítséggel az életkorának megfelelő oktatási célú programok használata. Egy rajzoló program ismerte; egyszerű ábrák elkészítése, színezése. Együttműködés interaktív tábla használatánál.

KÖRNYEZETISMERET

1. évfolyam

Tájékozódás a közvetlen tárgyi, társadalmi környezetben:

- Iskola neve, címe
- Pontos lakcím ismerete
- Szülők teljes neve
- Néhány foglalkozás felsorolása, legfontosabb jellemzői
- Településfajták: tanya, falu, város
- Évszakokhoz kapcsolódva a legfontosabb jeles napok, ünnepek

Napi és éves ritmus:

- Négy évszak legfontosabb jellemzői (időjárás, öltözködés)
- Időjárás élőlényekre gyakorolt hatása
- Hónapok neve
- Az egyes évszakokhoz tartozó hónapok
- A hét napjai
- Napszakok, napirend

Élő és élettelen

- Életjelenségek: légzés, mozgás, táplálkozás, növekedés, szaporodás
- Természetes és mesterséges anyag megkülönböztetése közvetlen környezet tárgyaiban.
- Élőlények:
  - Növények
    - Leggyakoribb zöldség és növényfélék felismerése, megnevezése, fogyasztható részeik.
    - Zöldség és gyümölcsfajták egészségre gyakorolt hatása
    - Növények életfeltételei
    - A virágos növények testrészeinek megnevezése. A részek funkciója. (gyökérzet, szár, levél, virág)
    - Fás szárú növények testrészeinek megnevezése. A részek funkciója. (gyökérzet, törzs, lombkorona)
  - Állatok: Állatok élőhelye, testfelépítése, tápláléka, szaporodása, életmódja

- Baromfiudvar lakói – madarak: kültakaró, módosult végtagok, csőr, tojás, táplálkozás
- Istálló és az ól lakói – emlősök: kültakaró, testrészeik, táplálkozás, eleven szülő)
- Vadon élő és a háziállatok életmódja közötti különbségek

Testünk:

- Az ember fő testrészeinek megnevezése, funkciója, védelme.
- Érzékszerveink és funkciójuk
- Az egészséges életvitel elemei.(táplálkozás, mozgás, tisztálkodás, alvás, napirend)
- A testi - lelki egészség összefüggése
- A táplálkozás és az egészséges fejlődés közötti összefüggések.
- Táplálékok csoportjai: (gyümölcs, zöldség, húsfélék, tésztafélék, tejtermékek, édességek)

2. évfolyam

Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése. Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása.

Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása.

Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése.

Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Az évszakai és napszakai változások felismerése és kapcsolása életmódbeli szokásokhoz. Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjáráshoz illő szokások.

Használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint, kapcsolat felismerése az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között. Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése.

Egyszerű megfigyelések végzése a természetben, egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezése. Az eredmények megfogalmazása, ábrázolása. Ok-okozati összefüggések keresésének igénye a tapasztalatok magyarázatára.

3. évfolyam

Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Az életkornak megfelelően a

helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben. A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése. Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példán keresztül, a hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.

Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint. Egy természetes életközösség bemutatása.

Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.

Magyarország elhelyezése a földrajzi térben, néhány fő kulturális és természeti értékének ismerete. Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában.

4. évfolyam

Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.

A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése. Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példán keresztül, és a hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.

Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint. Egy természetes életközösség bemutatása.

Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.

ETIKA

1. évfolyam

Szövegesen értékeljük a tantárgyat az egyéni vagy közös feladatokban való részvétel, illetve egy-egy konkrét tevékenység alapján.

Ismerje saját testét, illetve tudjon beszélni az egészséges életmódról. Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel a saját családjáról. A családi-rokonsági kapcsolatokat meg tudja nevezni. Legyen tisztában a családi hagyományok és ünnepek fontosságával. Saját közegét képes legyen összehasonlítani másokéval. Ismerje fel, hogy más családokban egészen más módon élhetnek a gyerekek. Az alapvető viselkedési szabályok használja helyesen: köszönés, megszólítás. Mások viselkedését figyelje meg, motivációikat értelmezze. Saját viselkedését is tudja elemezni, értékelni: helyes- helytelen.

Az alapvető kommunikációs formákat tudatosan használja és fejlessze. A személyes érzéseit és gondolatait merje közölni. Tapasztalatait a kommunikációs eszközök használatáról ossza meg (pl. Internet, telefon). A családi ünnepkör ismerete. Legfontosabb rokoni kapcsolatok ismerete. Napirend ismerete, a szabályokhoz való alkalmazkodás szükségessége.

2. évfolyam

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival. Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.

Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemei szabályait. Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát. Érti, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében. Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.

Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért. Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze. Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő. Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.

3. évfolyam

A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát. Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe. Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók. Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.

Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre. Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában. Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre. Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni. Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

4. évfolyam

Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben. A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése.

VIZUÁLIS KULTÚRA

1. évfolyam

Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése. Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A felszerelés önálló rendben tartása. A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése. A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.

Hagyományos kézműves technikával készült tárgyak megkülönböztetése. Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.

Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat. Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése. A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását). A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése. Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

2. évfolyam

Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése. Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A felszerelés önálló rendben tartása. A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése. A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Hagyományos kézműves technikával készült tárgyak megkülönböztetése. Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.

Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat. Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése. A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását). A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése. Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

3. évfolyam

Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).

Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően. Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.

A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése. Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása. A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban. A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése. A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése. Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

4. évfolyam

Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).

Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően. Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.

A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése. Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása. A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban. A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése. A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése. Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

1. évfolyam

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása. Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A

kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

2. évfolyam

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása. Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

3. évfolyam

Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotáskor). A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Munkaeszközök célszerű megválasztása és

szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

4. évfolyam

Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor). A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

ÉNEK-ZENE

1. évfolyam

A tanulók 20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'-d'' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a csoport játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, azt megfigyelni és tapasztalatait megfogalmazni. Ismerje fel a hangszereket hangjukról, képükről. (Pl.: furulya, triangulum, dob, zongora)

2. évfolyam

A tanulók 40 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'-d'' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

3. évfolyam

A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) elő tudnak énekelni emlékezetből a-e'' hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják

fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

4. évfolyam

A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják. Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

Ajánlott művek különböző stíluskorszakokból válogatva:

Régi magyar táncok (Kájoni és Vietoris kódex)

Antonio Vivaldi: A négy évszak (Le Quattro Stagioni)

Johann Sebastian Bach: Karácsonyi oratórium (Weihnachtoratorium), BWV 248,

Johann Sebastian Bach: Mer hahn en neue Oberkeet (Parasztkantáta), BWV 212

Leopold Mozart: G-dúr (Vadász) szimfónia

Wolfgang Amadeus Mozart: A dúr szonáta, KV. 331. III. tétel Alla Turca

Bedřich Smetana: Moldva (Vltava) in: Hazám (Má vlast)

Johann Strauss: Kék Duna keringő, Radetzky-induló, Tere-fere polka

Camille Saint-Saëns: Az állatok farsangja (Le carnaval des animaux)

Dohnányi Ernő: Variációk egy gyermekdalra, op. 25

Kodály Zoltán: Hány János

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Bartók Béla: Egynemű karok

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

ALSÓ TAGOZAT

A testnevelés és sport műveltségterület tartalmai az alapfokú nevelés-oktatás 1–2. évfolyamán a természetes (alap-) mozgáskészségek, illetve a pszichomotoros képességek játékos fejlesztésére, azok változatos, sokrétű és tudatos alkalmazására épülnek. A gyermekek fejlődési, fejlettségi jellemzőihez igazodó egyszerű, ugyanakkor változatos mozgástanulási és képességfejlesztési körülmények, koordinációt javító tanulási tartalmak, melyek stabilizálják az alapvető mozgáskészségeket, jelentik az alapvető fejlesztési célt. A 3–4. évfolyamon a mozgáskészségek tovább stabilizálódnak, az előzetes mozgástapasztalatokra építve tovább fejlődnek, és a mozgástanulás magasabb szintjére kerülnek. Az alapkészségek fejlesztésének folyamatában a komplexebb, nehezebb körülmények közötti végrehajtások válnak uralkodóvá.

1-2. évfolyam

Előkészítő és preventív mozgásformák

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

Az iskolatáska gerinckímélő hordása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

A testnevelés órák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.

Fegyelmezett gyakorlás, célszerű eszközhasználat.

A stressz és feszültségoldás alapgyakorlatainak használata.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely - és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér - és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű

felhasználásával. Utánzó mozgások. Járások, futások, oldalazások, szökdelések, ugrások. Lendítések és körzések. Hajlítások és nyújtások. Fordítások és fordulatok. Tolások és húzások. Emelések és hordások. Függés- és lengésgyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok. Gurulások, átfordulások, támaszok.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete. Dobások (gurítások) és elkapások. Rúgások, labdaátvételek lábbal. Labdavezetések kézzel. Ütések testrésszel és eszközzel.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

Rendezett tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása. *Talajgyakorlatok*: gurulóátfordulás előre, hátra; tarkóállás; bátorugrás; lebegő- és mérlegállás; kézállást előkészítő gyakorlatok). *Ugrások*: függőleges repülés, felugrás térdelésbe, felguggolás, huszárugrás. Kötél és/vagy rúdmaszás kísérletek mászókulcsolással (3 ütemű maszás).

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban. Járás, futás; ugrások és szökdelések mozgásformái. *Dobások* mozgásformái: lökő-, hajító- és vető gyakorlatok.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban vagy a Kölyökatlétika jellegű játékokban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.

Labdarúgás:

A kispályás labdarúgás szabályainak ismerete a 4:1 felállási formában, rombuszalakzatban. Kapura rúgások (kapus nélkül).

Szivacskezilabda:

Passzgyakorlatok, kapura lövések.

Minikosárlabda:

Kosárra dobási kísérletek alacsony gyűrűre.

Miniröplabda:

Kosárérintés és alkarérintés próbálkozások léggömbbel, puha labdával.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Az alapvető eséstechnikák felismerése. A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.

Saját mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.

Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Küzdőjátékok ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelő öltözködés és az ahhoz kapcsolódó okok ismerete.

3–4. évfolyam

Előkészítő és preventív mozgásformák

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Önálló pulzuszámolás. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok ismerete, önálló végrehajtása.

A levezetés helyének és preventív szerepének ismerete.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelés órán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének ismerete és alkalmazása.

Egészségnevelési alapismeretek: Az egészséges élet alapfeltételei.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok ismerete.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. Járások, futások, oldalazások, szökdelések, ugrások. Lendítések és körzések. Hajlítások és nyújtások. Fordítások és fordulatok. Tolások és húzások. Emelések és hordások. Függés- és lengésgyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok. Gurulások, átfordulások, támaszok.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel is.

A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely - és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel. Dobások (gurítások) és elkapások. Rúgások, labdaátvételek lábbal. Labdavezetések kézzel. Ütések testrésszel és eszközzel.

A pontosság, célszerűség és biztonság alkalmazása.

A sporteszközök szabadidős használata.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

Talajgyakorlatok: gurulóátfordulás előre és hátra különböző kiinduló helyzetből (repülési fázissal); fellendülési kísérletek segítségadással vagy anélkül kézállásba; kézenátfordulás oldalt, emelés zsugorfejállásba. *Ugrások:* felugrás kéztámasszal különböző szerekre; támaszugrások talajról, ugródeszkáról és/vagy minitrambulinról, egyensúlygyakorlatok. Kötél- és/vagy rúdmaszás mászókulcsolással

Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben többnyire biztosan uralt egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között. Távolugrás-kísérletek elugrósávból, guggoló- és/vagy lépőtechnikával; magasugrás-kísérletek átlépő technikával; Komplex futó- és ugróiskolai gyakorlatvariációk.

Hajítómozgások, a 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékokban. Tartós futás egyéni tempóban. Vágtafutás, guggolórajt.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés. Sportszerű viselkedés.

Minikosárlabda:

Kosárra dobási kísérletek helyből, büntetődobás alacsony palánkra; megindulás, megállás.

Miniröplabda:

Kosárérintés és alkarérintés, alsó egyenes nyitás puha labdákkal.

Labdarúgás:

Rúgások kapura és társhoz belsővel, belső csüddel, teljes csüddel, labdaátvételek; labdakontroll-gyakorlatok, lövő- és testcselek. A kispályás labdarúgás szabályainak ismerete rombuszalakzatban. Területnyitás támadásban. Területszűkítés védekezésben. Kapusok szerepe védekezésben, támadásban.

Szivacskezilabda:

Kapura dobási kísérletek helyből, nekifutásból. Passzgyakorlatok.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Néhány önvédelmi fogás bemutatása.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és betartása.

A sportszerű küzdésre, az asszertív viselkedésre törekvés.

A saját agresszió kezelése.

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban

Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.

Fejesugrással vízbe ugrás.

Az uszodai rendszabályok (balesetvédelmi szabályok) ismerete.

A bemutatott úszásnem fogalmi készletének ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább négy szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközeinek biztonságos használata, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása. A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

FELSŐ TAGOZAT

Az alsó tagozatra építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó komplex készség- és képességfejlesztés. A tulajdonképpeni sportági képzés az 5. évfolyamon kezdődik meg, és teljesedik ki a 8. évfolyamra, mindvégig szem előtt tartva a motoros teljesítmény két alapvető összetevője – a mozgáskészség és motoros képesség – szükségszerű összhangjának megteremtését.

5–6. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása. Rendgyakorlatok- térbeli alakzatok kialakítása. A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása. Határozott formájú szabadgyakorlati alapformájú 4–8 ütemű szabad-, társas-, kéziszer- és szergyakorlatok. Szabadgyakorlat füzér (6–8 gyakorlat) irányítva, vagy önállóan, zenére is. 8-10 gyakorlattal, részben önálló bemelegítés végrehajtása. Alapvető szakkifejezések ismerete.

Stressz- és feszültségoldó módszerek alkalmazása és a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete. A 10 testtájra vonatkozó gerinctorna gyakorlatanyaga.

Motoros, illetve fitsségi tesztek végrehajtása.

Sportjátékok (kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás)

A sportjátékok technikai és taktikai készletének ismerete, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása. Balesetvédelmi rendszabályok.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Kosárlabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Megindulás, megállás. Futás közben iram- és irányváltoztatások. Alaphelyzet. Cselezés meginduláskor és futás közben. A védőtől való elszakadás legegyszerűbb módjai.

Labdás technikai gyakorlatok: Labdás ügyességi gyakorlatok. Labdavezetések: magas, középmagas, mély labdavezetés helyben és haladással, mindkét kézzel. Labdavezetési feladatok. Hosszú- és rövid indulás. Megállások 1, 2 leütés után, labdavezetésből, sarkazás. Átadások-átvételek: Kétkezes mellső-, felső-, egykezes felsőátadás helyben és mozgás közben pattintva is. Kosárra dobások: Kosárra dobás helyből egy kézzel. Fektetett dobás 1-2 leütésből, labdavezetésből, önpasszból mindkét oldalról.

Taktikai gyakorlatok: Emberfogásos védekezés. A védekezés kar- és lábmunkája. Védőmozgás, a védő helyezkedése.

Röplabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alaphelyzet. Igazodás a labdához.

Labdás technikai gyakorlatok: Alkarérintés és kosárárintés. Alsó egyenes nyitás. Felső ütőérintés.

Taktikai alapgyakorlatok: Nyitás- nyitás-fogadás.

Kézilabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alaphelyzet; védekező és támadó lábmunka; megindulás-megállás; felugrás-leérkezés, ütközések; cselek. Irányváltoztatások; cseles, megtévesztő mozgások; fordulatok labda nélkül. Sáncolás.

Labdás technikai gyakorlatok: A labda fogása. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben, önszöktetéssel, irány-, iramváltással. Egy- és kétkezes átadások helyben és mozgás közben (kétkezes felső, mellső, pattintott; egykezes felső átadás helyben – kilépéssel). Labdaátvételek és átadások: különböző irányból érkező labda átvétele; átadások mozgás közben különböző irányba és távolságra. Célba dobási gyakorlatok. Kapura lövések: helyből; kilépéssel; 3 lépés után; felugrásból; különböző lendületszerzés után; passzív, félaktív és aktív védővel szemben. Bedobás. Szabaddobás. Büntetődobás. Indulócsel labda nélkül és labdával. Indulócsel, testcsel, átadócsel, átadási csel és labdavezetés.

Taktikai gyakorlatok: A védő és a támadó helyezkedése. Egyéni védekezés: a védő helyezkedése a labda nélküli és a labdát birtokló támadóval szemben. Üres helyre helyezkedés, védőtől való elszakadás. Támadásból védekezésbe való visszarendeződés. Helycsere labdaátadással, labdavezetéssel.

Labdarúgás:

Labdás technikai gyakorlatok

Labdahúzogatás, -görgetés; haladás közben, fordulatokkal is. Labdavezetések külső és belső csüddel, mindkét lábbal, különböző alakzatban. Rúgás: belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával. Átadások (passzolások), átvételek mindkét lábbal, átadások laposan mozgás közben, ívelten növekvő távolságra, irányváltoztatással. Labdalevétel: talppal, belsővel, csüddel, combbal, mellel. Levegőből érkező labda átvétele belsővel. Fejelés: előre, oldalra, különböző irányból érkező labdával. Alapszerelés, megelőző szerelés, labdaátvétel megakadályozása. Egyszerű cselek. Partdobás.

Taktikai gyakorlatok: Párharcok az 1:1 elleni játékban. Szabadulás emberfogásból elfutással és testcsellel.

Kapusmunka: Alaphelyzet, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás állított, lepattintott labdával.

Atlétika jellegű feladatok

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok ismerete. A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.

Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása.

A kislabda-hajító technika képességeinek megfelelő ismerete.

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Futások, rajtok:

Futóiskolai gyakorlatok. Akadályfutás. Állórajt, térdelőrajt. Rajtok-indulások különböző kiinduló helyzetből.

Vágtafutások, gyorsfutások irányváltoztatással. Repülő és fokozó futások 30-40 méteren.

Vágtafutások 20–30 méteren. Váltófutás : egykezes alsó váltás. Tartós futás a táv növelésével és a távnak megfelelő iram megválasztásával.

Szökdelések, ugrások

Helyből távolugrás (folyamatosan is). Távolugrás guggoló vagy lépőtechnikával, 8-14 lépés nekifutásból, elugró sávból. Magasugrás: 6-8 lépésről átlépő technikával.

Dobások

Dobások és lökések különböző kiinduló helyzetből tömött labdával, helyből és 3-4 lépéses lendületből. Dobások és lökések különböző célba, különböző labdával. Kislabdahajítás célba és távolba nekifutással. Súlylökés helyből.

Torna jellegű feladatok

Akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat részben önálló összeállítás.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.

Talajgyakorlat:

Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből, különböző testhelyzetekbe, sorozatban is. Zsugorfejállás. Fejállás, különböző lábtartásokkal. Fejállásból gurulóátfordulás előre, különböző testhelyzetekből, különböző testhelyzetekbe. Fellendülés kézállásba, bordásfalnál. Fellendülés kézállásba és gurulóátfordulás. Spárgakísérletek. Mérlegállás. Hanyattfekvésből emelés hídba. Kézen átfordulás oldalt, mindkét irányba. Összefüggő talajgyakorlat 3-5 elemből. *Ugrás:* Keresztbe állított ugrószeleken (2–4 rész): felguggolás és homorított leugrás; zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás; huszárugrás. Hosszába állított ugrószeleken (2–4 rész): felguggolás és homorított leugrás; felguggolás és gurulóátfordulás előre; gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaskodással; felguggolás és leguggolás, felguggolás és leterpesztés. Alacsony gerendán: felguggolás és homorított leugrás; felguggolás és terpesztéssel leugrás.

Kötélmászás mászókulcsolással.

Alternatív környezetben üzhető sportok

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása, állasküzdelem: fogáskeresés és fogásbontás.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban: szabadulások egykezes, kétkezes lefogásból, mellső, hátsó egykezes és kétkezes átkarolásból.

Agresszió szabályozása. A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

7–8. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról való tájékozottság.

Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére. Szabadgyakorlati alapformájú szabad-, társas- szer és kézyszer-gyakorlatok. Nyújtó-, lazító hatású, állóképességet fejlesztő 8–16 ütemű, legalább négy gyakorlatelemet tartalmazó szabadgyakorlatok és gyakorlatsorok. Bemelegítő és levezető gyakorlatok önálló tervezéssel is. Zenére végzett összefüggő gimnasztikasor. Egyszerű légző, stressz- és feszültségoldó gyakorlatok. A testtartás javítását szolgáló ízületi mozgékonytságot és a törzs erejét növelő gimnasztikai gyakorlatok.

Motoros, illetve fittségi tesztek végrehajtása.

Az összehangolt, rendezett testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.

A kamaszkori személyi higiénéről való elemi tájékozottság.

Sportjátékok (kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás)

Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.

A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.

A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció.

A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem.

Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Kosárlabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: irányváltztatás, cselezés; cselezés induláskor és futás közben.

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetés félaktív, aktív védővel szemben játékos formában. Labdavezetés közben cselezés. Megállás, sarkazás, labdavezetésből kapott labdával. Megállás, sarkazás önpasszból és kapott labdával, meghatározott helyen és időben. Kosárra dobások: dobócsel, indulócsel után labdavezetés, fektetett dobás. Lepattanó labda megszerzése. Fektetett dobás labdavezetésből, illetve kapott labdával mindkét oldalról. Közép távoli dobás helyből (

tempódobás). Átadások, átvételek. Átadás különböző irányba és távolságra, mozgás közben, kétkezes mellső átadással, pattintva is. Bejátszás befutó társnak.

Taktikai gyakorlatok:

Emberfogásos védekezés: labda nélküli és labdát birtokló támadó véde. Labdavezető játékos véde.

Játékelemek alkalmazása: 1:1 elleni játék, félaktív és aktív védővel.

Röplabda:

Labdás technikai gyakorlatok:

Az alkar-, kosárérintés, felső ütérintés és alsó egyenes nyitás.

Kosárérintés előre-hátra, alacsony és közepesen magasra elpattanó labdával. Kosárérintés célba. Felső egyenes nyitás, nyitás-fogadás.

Taktikai gyakorlatok: Támadási alapformák ismerete. Az ütés és a sáncolás fedezése.

Kézilabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alapmozgás, indulás, megállás, irányváltoztatások, cseles, megtévesztő mozgások, fordulatok labda nélkül. Lábmunka csiszolása. Indulócselék, le- és visszaforgások. Ütközések. Sáncolás helyben, mozgással talajon és felugrással. Résekre helyezkedés. Esések-tompítások.

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetés nehezített körülmények között irány- és ritmusváltoztatásokkal. Önszöktetés. Labdás cselek: indulási-átadási, lövő cselek. Átadások: test előtti átadások, oldalról és hátulról érkező labda elkapása. Test mögötti átadások.

Kapura lövések: talajról különböző lendületszerzés után és felugrásból, passzív, félaktív és aktív védővel szemben. Átlövés felugrással is. Kapura lövések cselezés után. Kapura lövés bedőléssel. Ejtés.

Kapusmunka: Védés kézzel, lábbal. 7 méteres véde.

Taktika: Egyéni taktika - betörések labda nélkül és labdával. A kapus átívelése. Kitámadás, halászás, szerelés, elzárás. Üres helyre helyezkedés. Védőtől való elszakadás. Melléállásos elzárás. Gyors indítások.

Labdarúgás

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetések mindkét lábbal, külső és belső csüddel. Labdahúzogató, -görgetés haladás közben, fordulatokkal. Átadások (passzolások), átvételek mindkét lábbal. Átadások laposan mozgás közben, ívelten növekvő távolságra, irányváltoztatással. Átvételek ívelt labdával. Labdalevétel: talppal, belsővel, külső csüddel, combbal, mellel. Levegőből érkező labda átvétele belsővel. Rúgások: belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és

szemből érkező labdával, különböző irányból érkező labdával. Dekázás: haladással, irányváltoztatással. Fejelés: előre, oldalra. Fejelés felugrással. Cselezés: testcselezés, labdavezetésből labda elhúzása oldalra, labdaátvétel testcsellel. Átadócsel, rúgócsel, rálépéssel, hátra húzással. Partdobás szabályosan.

Kapusmunka: guruló- és ívelt labda megfogása, kigurítás, kirúgás állított, lepattintott labdával, helyezkedés, erős lövés megfogása, lábbal védés, kidobás.

Taktikai gyakorlatok: Emberfogás poszt szerint. Támadásban a védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés. A támadások súlypontjának változtatása rövid és hosszú átadásokkal.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

Futó-, ugró- és dobógyakorlatok megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően. Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Futások, rajtok:

Térdelőrajt rajtgépről. Repülő és fokozó futások. Váltófutás váltózónában, egyenesben, egykezes váltással. Tartós futás a táv és az intenzitás növelésével. Futás feladatokkal, akadályokkal, átfutás akadályok felett. Futóiskolai gyakorlatok.

Szökdelések, ugrások:

Helyből távolugrás. Távolugrás guggoló vagy lépő technikával.

A nekifutás, az elugrás és a talajérés iskolázása (elugró sávból). Magasugrás átlépő vagy „flopp”technikával. A nekifutás és a felugrás iskolázása.

Dobások:

Kislabdahajítás helyből, nekifutással hármass lépésszámú. Kislabdahajítás célba. Súlylökés helyből és beszökkenéssel. (jobb és bal kézzel is).

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.

A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Torna (talajtorna, szertorna):

Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok, támaszugrások: Akadályok leküzdése támaszfeladatokkal. Gurulóátfordulások előre, hátra, különböző kiinduló helyzetből különböző befejező helyzetbe. Gurulóátfordulások sorozatban. Fejállás különböző kiinduló helyzetből, különböző lábtartással és lábmozgással. Mellső mérlegállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál. Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre. Repülő-guruló átfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúknak). Kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba megközelítően nyújtott testtel. Összefüggő talajgyakorlat.

Ugrások: Ugrószekrény szélteiben (lányoknak: 3–4 rész, fiúknak: 4–5 rész): guggolóátugrás. Ugrószekrény hosszában (lányoknak: 3–4 rész, fiúknak 4-5 rész): gurulóátfordulás a szekrényen talajról elugrással; felguggolás, leterpesztés.

Függésgyakorlatok: Mászás kötélén/rúdon. Vándormászás. Függeszkedési kísérletek kötélén (fiúknak).

Egyensúlygyakorlatok: Magas gerendán, ferdén elhelyezett padon: természetes és utánzó járások, futások, fordulatok. 1 méteres gerenda (lányoknak): Járások előre, hátra, oldalt különböző kartartásokkal. Érintőjárás; hármas lépés. Járás guggolásban. Mérlegállás. Függőleges repülés különböző kiinduló helyzetből.

Aerobik (lányoknak, fiúknak):

Alaplépések, lépéskombinációk irányváltoztatással, forgással és karmunkával; zenére történő duplázás; aszimmetrikus koreográfia.

Alternatív környezetben űzhető sportok

Választott rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban meglévő gyakorlási tapasztalat és bemutatás.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek.

A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.

A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Állasküzdelemben jártasság.

A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismere

Fájdalomtűrés, önfegyelem.

FELSŐ TAGOZAT

MAGYAR IRODALOM

5. évfolyam

1. Mesék:

Művek	Követelmények	Fogalmak
Fehérlófia Tündérszép Ilona és Árgyélus Meseváltozatok (A holló meg a róka)	A tanuló – megismer műveket a magyar népmesék, műmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi köréből; – tudatosítja a mese különféle műfaji változatainak, illetve egy-egy mű variánsainak létezését, a népmese és a műmese fogalmát; – tudatosítja a valóság és mese (fikció) különbségét; egy-egy feldolgozás verses és prózai formáját.	Népmese, tündérmese, csalimese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus, próza.

2. Petőfi Sándor: János vitéz

Követelmények	Fogalmak
A <i>János vitéz</i> cselekménye, szerkezete. A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese. Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés). A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során néhány poétikai eszköz megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, felsorolás, megszólítás, felkiáltás, kérdés). Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok. A tanuló	Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.

– ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő); – jellemzi a mű szereplőit; – megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – alkalmas memoriterek előadására (szövegrészletek a műből).	

3. Táj, szülőföld

Művek	Követelmények	Fogalmak
Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i>	A tanuló – tudatosítja, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; – megismeri, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik; – érzékeli a szövegek műfaji különbségét (mese – dokumentum; lírai mű – elbeszélés); – megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit; – megismeri egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulását (ez is fejleszti, alakítja a kötődés igényét; Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> (elemzés és memoriter is).	Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.

4. Család, nemzedékek

Művek	Követelmények	Fogalmak
Arany János: <i>Családi kör</i> Petőfi Sándor: <i>Egy estém otthon</i> Mitológiai történet: <i>Daidalosz és Ikarosz</i> Bibliai történet: <i>A tékozló fiú</i>	A tanuló – az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének	Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, novella

	változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül; – felfedez archetipikus helyzeteket bibliai, mitológiai történetekkel; – felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; – képes Arany János <i>Családi kör</i> és <i>Petőfi Sándor Egy estém otthon</i> című művének elemző bemutatására (memoriter is); – képes véleménye szóbeli és írásbeli megfogalmazására	

5. A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei

Művek	Követelmények
Jókai Mór: <i>Melyiket a kilenc közül?</i>	A tanuló megismeri iskolája névadójának egy alkotását. Ismeri Jókai Mór életét.

6. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Követelmények	Fogalmak
A tanuló - képes bemutatni a mű cselekményét, szereplőit, helyszíneit, konfliktusait - képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással	Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont

6. évfolyam:

1. Mondák, novellák, balladák

Művek	Követelmények	Fogalmak
Lehel kürtje Munkács vára	A tanuló	Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus,

Kőmíves Kelemen Arany János: <i>A walesi bárdok</i>	- tisztában van a monda műfaji sajátosságaival – megismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját; – tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek; – elő tud adni egy népballadát (memoriter); – értelmezi Arany János <i>A walesi bárdok</i> című balladáját (memoriter); - műismereti minimuma: egy népballada és egy Arany-ballada.	félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere, műballada, népballada, monda

2. Arany János: Toldi

Követelmények	Fogalmak
A tanuló – felismeri az elbeszélő költemény műfaját; – elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a <i>Toldi</i> részletes feldolgozása során; – alkalmazza a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – felismeri a poétikai eszközöket (szóképek, alakzatok), a versritmust; – képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különbféle közlésformák; nézőpontváltás stb.); – képes saját véleményének megfogalmazására; tud memoriterekkel előadni (szövegrészletek a műből).	Előhang, mottó, expozíció, kaland, allegória, epizód, késleltetés, körülírás, felező 12-es, elbeszélő költemény

3. A költészet üzenete

Művek	Követelmények	Fogalmak
Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i> József Attila: <i>Mama</i> <i>Felszállott a páva</i> (népdal) Ady Endre: <i>Fölszállott a páva</i>	A tanuló – megkülönbözteti az epikai és lírai műnemet (az ábrázolás irányultsága alapján); - felismeri a lírai műnemnek a líra alanyára vonatkoztatottságát (bármely líratípusban, pl. gondolat- vagy hangulatlíra) - elemezni tudja A Reményhez és a Mama c. verseket, memoritereket tud belőlük	Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet

4. Próbatételek, kalandok, hősök

Művek	Követelmények	Fogalmak
Fazekas Mihály: <i>Lúdas Matyi</i>	A tanuló - ismeri a mű szerkezetét (a négy levonás kapcsolódása; ismétlés és fokozás); a konfliktusok jellegét; népiességet és időmértékes formát - képes a mű elemző bemutatására	Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum

5. Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Követelmények	Fogalmak
A tanuló - képes a mű sok szempontú elemzésére: tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik; konfliktusok - elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód. Bornemissza Gergely életútja - ismeri a mű fontos témáit, motívumait (történelem, hősiesség, barátság, szerelem, csillag, gyűrű).	Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum

7. évfolyam:

1. Romantika

Művek	Követelmények	Fogalmak
Kölcsy Ferenc: <i>Himnusz</i> Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i> Petőfi Sándor: <i>Nemzeti dal</i> , <i>Szeptember végén</i> Arany János: <i>Szondi két apródja</i>	A tanuló – azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat; – azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat; – azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket; – megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása); - felismer érzelmi tartalmakat; - sok szempontú megközelítésben értelmezi, elemzi nemzeti himnuszunkat, ódáinkat (Kölcsy: <i>Hymnus</i>; Vörösmarty: <i>Szózat</i>; Petőfi: <i>Nemzeti dal</i>; memoriterek is) - ismeri Petőfi Sándor életét és pályaképét – ismerkedik romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével; – jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb romantikus jegyeket, vonásokat;	Óda, himnusz, elégia, dal, verselési rendszer, rímes időmértékes verselés, rímtelen időmértékes verselés, versláb, rím, rímelhelyezkedés; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.

2. Nagyepikai alkotások I.

Mű	Követelmények	Fogalmak
Jókai Mór: <i>A kőszívű ember fiai</i>	A tanuló – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat, az előreutalásokat, késleltetéseket, epizódokat; a szereplők kapcsolatait, a cselekmény elemeit; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat és romantikus epika jellemzőit; – azonosítja a műben megjelenő tematikát (pl. család, szerelem, hősiesség, hazafiság, önfeláldozás); – képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére; – alkalmas a megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerésére, értelmezésére.	Romantikus regény; regényműfaji változat, pl. heroikus regény; romantikus hős, jellem, ábrázolásmód. Nagyepika, szerkezet, időviszony, térvizony, cselekmény, fordulat.

3. Nagyepikai alkotások II.

Mű	Követelmények	Fogalmak
Mikszáth Kálmán: <i>Szent Péter esernyője</i>	A tanuló – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat; – érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést; – azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;	Epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.

	– felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – a műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat; – azonosítja az irodalom nagy témáit (pl. család, gyerekek és felnőttek, próbatételek, szerelem); – képes az irodalmi élmény megosztására; - képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére; - képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására.	

4. Kisepikai alkotások

Művek	Követelmények	Fogalmak
Mikszáth Kálmán: <i>A néhai bárány</i> Krúdy Gyula: <i>A zöldkalapos ember</i> Karinthy Frigyes: <i>Irodalom</i>	A tanuló kisepikai alkotásokban – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat; – érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést; – azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – műelemzések nyomán rögzíti az egyes műfajok sajátosságait; – azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, próbatételek; – képes az irodalmi élmény megosztására;	Kisepika, paródia, karcolat anekdota, novella, elbeszélés, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet

	képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére.	

5. A líra alapformái

Művek	Követelmények	Fogalmak
Berzsenyi Dániel: <i>A közelítő tél</i> Ady Endre: <i>Párisban járt az Ősz</i>	A tanuló – felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján; – felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát; – szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben; – megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása); – felismer érzelmi tartalmakat; – sok szempontú megközelítésben elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat (A közelítő tél, Párisban járt az Ősz)	elégia, szimbólum, szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere

6. A komédia

Mű	Követelmények	Fogalmak
Moliere: <i>Fösvény</i>	A tanuló – megismeri a drámai műnem legfontosabb jellemzőit, a komédia műfaját;	Dráma, komédia, dialógus, konfliktus, alapszituáció, helyzetkomikum, jellemkomikum, típus, jellegtípus

	– képes az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására; – a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjének felismerésére; – a komikum mint műfajformáló minőség felismerésére, formáinak megkülönböztetésére; – egy jellemtípus azonosítására; – képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére.	

8. évfolyam

1. A 20. század magyar költészetéből I. (a Nyugat)

Művek	Követelmények	Fogalmak
Ady Endre: <i>Góg és Magóg fia vagyok én...</i>, <i>A magyar Ugaron, A föl-földobott kő, Lédával a bálban</i> Babits Mihály: Versek a <i>Hazám!</i> című ciklusból <i>Az igazi ország Európa</i> Juhász Gyula: Anna örök Kosztolányi Dezső: <i>A szegény kisgyermek panasza</i> című ciklusból: <i>És látom őt, a Kisdedet...</i> Tóth Árpád: <i>Esti sugárkoszorú</i>	A tanuló megismerkedik – egy korszak stílusirányzataival pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió; – az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével; – ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a <i>Nyugat</i> szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok); – megismeri a korszakolás nehézségeit; – az irányzatok főbb esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, stílus- és formajegyeit (szimbólumhasználat és szimbolizmus megkülönböztetésével);	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép.

	– jellemző műveken felismeri az irányzatok jellegzetességeit, főbb vonásait; – sok szempontú megközelítésben elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat és meg is tanul legalább egyet; – ismeri Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső életpályáját.	

2. A 20. század magyar költészetéből II.

Művek	Követelmények	Fogalmak
Szabó Lőrinc: Versek a <i>Tücsökzene</i> című ciklusból <i>Óriás szív</i> <i>Idő</i> József Attila: <i>Curriculum vitae</i> , <i>Tiszta szívvel</i> , <i>A Dunánál</i> Radnóti Miklós: <i>Nem tudhatom</i> Illyés Gyula: <i>Egy mondat a zsarnokságról</i> Weöres Sándor: <i>Hazatérés</i> <i>Pilinszky János: Harbach 1944</i> Nemes Nagy Ágnes: <i>A szabadsághoz</i>	A tanuló – elemzi az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző alkotók művei alapján, értelmezi néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát; – azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat; – elemzi a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat; – elemzi a képeket, alakzatokat, szókinszbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben; – elemzi a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása);	Óda, elégia, dal, verselési rendszer, rímes és rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, daktilus, kötött verssor, rím, rímelhelyezkedés, alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás.

	– elemzi a művekből feltáruló érzelmi tartalmakat; - sok szempontú megközelítésben elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat és meg is tanul legalább egyet; - ismeri József Attila, Radnóti Miklós életpályáját	

3. Kisepikai alkotások

Művek	Követelmények	Fogalmak
Móricz Zsigmond: <i>Hét krajcár</i> Karinthy Frigyes: <i>A rossz tanuló felel</i> Örkény István: <i>Arról, hogy mi a groteszk</i> Lázár Ervin: <i>Az asszony</i>	A tanuló – műelemzések során rögzíti az egyes műfajok sajátosságait is; – felismeri az epikus közlésformát, valamint a verses és a prózaforma műfajmegkötő vagy műfaj-független szerepét; – alkalmazza a művek már ismert értelmezési szempontjait (elemzi az idő- és térvizonyokat, szerkezeti megoldásokat, előreutalásokat, késleltetéseket); – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, szegénység; – a kisepikai műfajok rendszerezésével (eredet, forma, műfaji jellemzők) összefoglalja, átismétli a négy év során megszerzett ismereteit; – képes az irodalmi élmény megosztására;	Kisepika, anekdota, novella, egyperces novella, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet

	képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére.	

4. Nagypikái alkotások

Művek	Követelmények	Fogalmak
Móricz Zsigmond: <i>Légy jó mindhalálig</i> vagy Tamási Áron: <i>Ábel a rengetegben</i>	A tanuló nagypikái alkotásban – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat, a narráció sajátosságait (az elbeszélés és a történet időrendje, előreutalások, késleltetések); a műfaji változatot; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; - azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem; - képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére	Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód; fejlődésregény.

5. Dráma

Mű	Követelmények	Fogalmak
William Shakespeare: <i>Romeo és Júlia</i>	A tanuló – felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit, a választott alkotás műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel; – elemzi a drámai szerkezet, drámai jellem	Dráma, komédia, tragédia, komikum, tragikum, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem.

	és nyelv néhány jellemzőjét; – felismeri a tragikumot/komikumot mint műfajformáló minőséget, elemzi a műbeli megjelenési formáit; – tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusaikat; – képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére.	

MAGYAR NYELV

5. évfolyam

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A kommunikáció	- Tudjanak eligazodni a mindennapos kommunikációs helyzetekben! - Ismerjék és alkalmazzák a kapcsolattartás elemi udvariassági szabályait: kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés!	kommunikáció fogalma és tényezői, beszédhelyzet, nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testhelyzet, távolságtartás, testbeszéd, a beszéd hangzása: hangsúly, dallam, tempó, szünet

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
Hang és betű	- Törekedjenek a tiszta hangképzésre és az intonációra! - Megfelelő tempójú, érthető hangos olvasás. - Írjanak olvashatóan, megfelelő tempóban, tetszetős külalakkal!	A beszélőszervek, a hangok képzése, a magán- és mássalhangzótörvények, hangrend, illeszkedés, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés, zöngés, és zöngétlen mássalhangzó

Témakörök A magyar helyesírás	Követelmények - Ismerjék és alkalmazzák a legfontosabb, leggyakoribb hangkapcsolatokat és a hozzájuk tartozó helyesírási szabályokat! - Tudják használni A magyar helyesírás szabályai (12. kiadás) című kiadványt!	Fogalmak A négy helyesírási alapelv fogalma és ismerete: kiejtés, szóelemzés, hagyomány és az egyszerűsítés elve.

Témakörök A szavak alakja és szerkezete	Követelmények -A felismerés és megnevezés szintjén ismerjék a szó hangalakja és jelentése közötti összefüggéseket! -A hang a szó és a szóelem megkülönböztetése. - Szólások, közmondások jelentésének értelmezése a közösen feldolgozott szövegfajtákban. - Legyenek képesek 10-15 mondatos elbeszélő és leíró fogalmazás alkotására önálló vázlat alapján!	Fogalmak szójelentés, szóhangulat, egyjelentésű, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes értelmű szó, hangutánzó, hangulatfestő szó, azonos alakú, hasonló alakú szó, szólás, szóláshasonlat, közmondás, egyszerű és összetett szó, szó, szóelem, képző, jel, rag, a leírás, a levél

6. évfolyam:

Témakörök A kommunikáció	Követelmények - A beszédhelyzethez és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai és gyakorlati helyzeteiben. -A nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben. - Legyenek képesek a kulturált vitára, legyen saját véleményük, tudjanak érvelni és cáfolni, értelmileg és érzelmileg hatni a hallgatóságra!	Fogalmak önkéntelen gesztusok, szándékos gesztusok, kommunikációs helyzetek: kérdés, segítségkérés, konfliktuskezelés, kapcsolattartás

Témakörök A szófajok	Követelmények - Legyenek birtokában az alapvető szófaji ismereteknek! - Szövegben a szavak szófajának felismerése, megnevezése, a szófajok jellemzőinek, a szófajok helyesírására, helyes használatára vonatkozó szabályok ismerete és alkalmazása. - Kerüljék a nyelvhelyességi hibákat! - Tudjanak meghívót készíteni, levelet írni! - Tudjanak vázlatot készíteni egyre nagyobb önállósággal! - Szabatosan tudják kifejezni gondolataikat többféle műfajban, szóban és írásban! - Legyenek képesek párbeszédes szövegalkotásra!	Fogalmak a szófaj, ige, az ige alakrendszere, a névszó és fajtái: főnév és csoportjai, a melléknév, a számnév, a névmás és fajtái, az igenevek: főnévi, melléknévi, határozói igenév, határozószó, viszonyszók: igekötő, névutó, névelő, kötőszó, módosítószó, mondatok

7. évfolyam:

Témakörök A kommunikáció	Követelmények - Részvétel a csoportos történetalkotásban, improvizációban és az elemző beszélgetésekben. - Vélemény megfogalmazása az érvelés szabályait követve.	Fogalmak A testbeszéd, a megbeszélés, a vita.

Témakörök A mondat Az egyszerű mondat szerkezete	Követelmények - Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése, ábrázolása. -A mondatfajták biztos megkülönböztetése. -A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő	Fogalmak Mondatfajták: kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó. Tagolatlan, tagolt, tö- és bővített mondat, hiányos szerkezetű mondat. A mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó és fajtái, jelző és fajtái és kifejezőeszközei (ismétlés:

	alkalmazása: a központosítás, a tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása. -A Magyar helyesírás szabályainak önálló használata.	szófajok), alany- állítmányi viszony, alárendelő és mellérendelő szintagma.

Témakörök Kommunikáció	Követelmények - Aktívan vegyenek részt a kommunikációs helyzetekben! - Fogalmazás közben vegyék figyelembe az élőszó és az írásbeliség jellemzőit! - Tudjanak vázlatot és jegyzetet írni! - Véleményüket szabatosan, az adott műfajnak megfelelően fejtsék ki szóban és írásban! - Ismerjék és alkalmazzák a jellemzés műfaji eszközeit!	Fogalmak kiselőadás, jellemzés, vázlat

8. évfolyam:

Témakörök A kommunikáció	Követelmények - Ismerjék a tömegkommunikációs helyzetekről és műfajokról! (hír, tudósítás, interjú, riport, hirdetés, reklám) - Ismerjék a tömegkommunikációs eszközök szerepét a közvélemény tájékoztatásában és befolyásolásában! - Ismerjék a magán, a társas és a közéleti kommunikáció jellemzőit! - Készítsenek felszólalást, kiselőadást!	Fogalmak testbeszéd, tömegkommunikáció, médiaműfajok, felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd, köszöntő

Témakörök Az összetett mondat	Követelmények - Legyenek alapismereteik az összetett és a többszörösen összetett mondatokról! - Tudjanak összetett mondatot elemezni, ismerjék fel a tagmondatok határát, az összetétel fajtáját, a mondategész, a tagmondatok és a szintagmák egymáshoz való viszonyát! - Tükröztessék írásban helyesen a tagmondatok határát (központosítás), a főmondat meghatározó szerepét a mondatvégi írásjelek használatában! - Ismerjék az idézés szabályait!	Fogalmak összetett mondat, mondategész, mondategység (tagmondat), főmondat, mellékmondat, utalószó, kötőszó, a mellérendelő mondat fajtái: kapcsolatos, ellentéte, választó, következtető, magyarázó, az alárendelő mondat fajtái: állítmányi, alanyi, tárgyi, határozói, jelzői alárendelés, többszörösen összetett mondat, egyenes és függő idézet

Témakörök Állandó és változó anyanyelvünk, a szóalkotás	Követelmények - Ismerjék a szókincs bővítés legfontosabb módjait! - Alkalmazzák az egybeírás és különírás szabályait! - Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.	Fogalmak nyelvcsalád, nyelvrokonság, alapnyelv, szóösszetétel, alárendelő összetett szavak: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős, mellérendelő összetett szavak, szóismétlés, ikerszavak, jelentéssűrítő összetételek, mozaikszavak

Témakörök Kommunikáció	Követelmények -A gyakrabban használt mindennapi hivatalos iratok jellemzőinek ismerete. - Felhasználóként ismerje a közösségi oldalak előnyeit és hátrányait!	Fogalmak önéletrajz, internetes közösségi oldalak

TÖRTÉNELEM ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

5. évfolyam

A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között. Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

Nevek: Gilgames, Homérosz, Periklész, görög- és római istenek, Hannibál, Nagy Sándor, Xerxész, Dareiosz, Julius Caesar, Augustusz, Néró, Nagy Konsztantin, Jézus, Mózes, Mohamed, Nagy Károly, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Álmos, hét vezér, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, Szent Margit, IV. Béla, III. András

Fogalmak: állam, betűírás, Biblia, céh, ékiírás, emberöltő, eretnek, évszázad, évtized, fáraó, fejedelem, félnomád életmód, finnugor, demokrácia, hieroglifa, honfoglalás, hunok, hűbéres, hűbérúr, ispán, iszlám, járványok, jobbágy, kalandozás, kódex, kolostor, könyvnyomtatás, középkor, középkori város, Krisztus előtt, Krisztus után, kun, légió, lovag, majorság, mítosz, múmia, nagycsalád, nemzetség, népgyűlés, népvándorlás, ókor, olimpia, Ószövetség, öntözéses földművelés, őskor, pápa, piramis, provincia, rabszolga, régészet, robot, szerszámkészítés, szerzetes, táltos, tatár, távolsági kereskedelem, tized, törzs, Újszövetség, uradalom, vár, vármegye, városállam, Aranybulla, tanárok

Helyek: Egyiptom, Nílus, Mezopotámia, India, Kína, Fönícia, Athén, Spárta, Kréta, Trója, Olümposz, Róma, Szicília, Római Birodalom, Duna, Aquincum, Pannónia, Urál, Etelköz, Levédia, Magna Hungária, Kárpát-medence, Tisza, Frank Birodalom, Arab Birodalom, Bizánci Birodalom, Székesfehérvár, Muhi, Vereckei-hágó, Marathon, Palesztina, Izrael,

Évszámok: Kr. e. 3000, Kr. e. 776, Kr. e. 753, Kr. e. 490, Kr. e. 480., Kr. e. 44. 313, 476, 622, 8aa 1453, 895-900, 997-1038, 1000, 1077-1095, 1095-1116, 1241-42, 1301

6. évfolyam

A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Nevek: I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Toldi Miklós, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Kapisztrán János, I. Ulászló, Hunyadi Mátyás, Kinizsi Pál, Bakócz Tamás, II. Ulászló, Dózsa György, II. Lajos, II. Szulejmán, Kolombusz Krisztóf, Vasco da Gama, Luther, Kálvin, Magellán, I. Erzsébet, Cromwell, XIV. Lajos, I. (Nagy) Péter, I. (Nagy) Katalin, Rousseau, George Washington, Szapolyai János, Jurisics Miklós, Dobó István, Zrínyi Miklós, Pázmány Péter, Bethlen Gábor, Bocskai István, I. és II. Rákóczi Ferenc, Thököly Imre, Mária Terézia, II. József, XVI. Lajos, Roberpierre, Napóleon, James Watt, Kazinczy Ferenc, Széchenyi István,

Wesselényi Miklós, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Bem József, Damjanich János, Batthyány Lajos, V. Ferdinánd, Ferenc József, Metternich, Haynau, II. Miklós cár, Görgei Artúr, Windischgraz

Fogalmak: kiskirály, kapuadó, bányabér, perszonálunió, ősiség, kilenced, pallosjog, úriszék, zsinat, szabad királyi város, mezőváros, bányaváros, rendkívüli hadiadó, corvina, füstadó, reneszánsz, humanizmus, azték, inka, maja, gyarmat, hódítók, reformáció, evangélikus, református, anglikán, parlament, alkotmányos királyság, köztársaság, forradalom, felvilágosodás, Nagy francia enciklopédia, Függetlenségi Nyilatkozat, demokrácia, hatalmi ágak szétválasztása, török hódoltság, végvár, ellenreformáció, Szatmári béke, reform, reformkor, jobbágyszabadítás, közteherviselés, 12 pont, áprilisi törvények, Függetlenségi Nyilatkozat (magyar), dicsőséges tavaszi hadjárat, Habsburg-ház trónfosztása

Helyek: Buda, Visegrád, Nándorfehérvár, Debrecen, Várna, Szófia, Isztambul, Temesvár, Mohács, Erdélyi Fejedelemség, Gyulafehérvár, Királyi Magyarország, Pozsony, Pest, Eger, Kőszeg, Szolnok, Drégely, Szigetvár, Amerika, India, Kína, Anglia, Franciaország, Spanyolország, Oroszország, Madrid, London, Párizs, Moszkva, Szentpétervár, Versailles, Hollandia, Boston, Washington, Világos, Arad

Évszámok: 1301, 1335, 1351, 1444, 1456, 1492, 1458-1490, 1541, 1552, 1640, 1686. 1703-11, 1789, 1776, 1804, 1815, 1825, 1848. március 15, 1848. április, 1848. szeptember 29., tavaszi hadjárat időpontja, csatái, 1849. április 14, 1849. augusztus 13., 1849. október 6.

7. évfolyam

Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról. A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Nevek: Garibaldi, Bismark, I. Vilmos, Lincoln, Viktória királynő, Edison, Marx, Haynau, Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, Erzsébet királyné, Tisza Kálmán, Eötvös József, Lenin, IV. Károly, Clemenceau, Románia, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Jugoszlávia, Mussolini, Roosevel, Sztálin, Hitler, Franco tábornok, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál, Gömbös Gyula, Szálasi Ferenc, Klebelsberg Kunó, Szent-Györgyi Albert, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Ady Endre, Churchill, Rommel, Montgomery, Kállay Miklós,

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, nemzetállam, polgárháború, rabszolgaság, gyarmatbirodalom, imperializmus, második ipari forradalom (találmányok), gyár, szabad verseny kapitalizmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus, Bach-korszak, passzív ellenállás, emigráció, kiegyezés, dualista állam, dualizmus, dzsentr, kubikos,

Millennium, boldog békeidők, monopólium, Antant, Központi Hatalmak, revans, villámháború, állóháború, az első világháború fegyverei, bolsevik diktatúra, fegyverszünet, békeszerződés, békediktátum, Trianon, párizsi békekonferencia, Népszövetség, fasizmus, nagy gazdasági világválság, hátszág, New Deal, személyi kultusz, tervgazdaság, kolhozosítás, terror, koncepció per, proletárdiktatúra, kulák, nácizmus, propaganda, fajelmélet, antiszemitizmus, demagógia, müncheni konferencia, Anschluss, spanyol polgárháború, őszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, kormányzó, köztársaság, vörös terror, fehér terror, konszolidáció, Habsburg-ház trónfosztása, pengő, nyílt szavazás, statárium, első és második zsidótörvény, nyilasok, első és második bécsi döntés, cseléd, napszámos, leventemozgalom, tudományegyetem, népiskola, szovjet-német megnevezési szerződés, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, koncentrációs tábor, gettó, holokauszt, partizán, normandiai partraszállás, radar, atombomba, tank, repülőgép, tengeralattjáró, hintapolitika, doni katasztrófa, német megszállás, kiugrási kísérlet, szovjet megszállás, Vörös Hadsereg

Helyek: Olaszország, Róma, Szicília, Német Császárság, Egyesült Államok, Nagy Britannia, India, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Horvátország, Budapest, Duna, I. világháború frontvonalai, Versailles, New York, Szovjetunió, Berlin, Harmadik Birodalom, Ausztria, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Erdély, Lengyelország, Varsó, II. világháború főbb frontvonalai, furcsa háború, Pearl Harbour, Észak-Afrika, Moszkva, Sztálingrád, Midway-szigetek, Japán, Csendes-óceán, Auschwitz, Normandia, Nürnberg, Don-kanyar, Hiroshima, Nagaszaki,

Évszámok: 1859, 1870, 1871. január, 1861-1865, 1867, 1873, 1896, első világháború 1914-1918, 1917, 1919. március 21., 1920. június 4. 1929-33, 1933, 1938, II. világháború 1939-1945, főbb eseményei Magyarországon és a világban

8. évfolyam

A diák tudjon önálló könyvtári munka, internetes kutatómunka alapján kiselőadást tartani. Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Nevek: Sztálin, Hruscsov, Brezsnyev, Gorbacsov, Truman, J.F.Kennedy Martin Luther King, Fidel Castro, Churchill, Tito, Mao-ce Tung, Ghandi, Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Rajk László, Kovács Béla, Kéthly Anna, Ceausescu, Mindszenty József, Nagy Imre, Maléter Pál, Kádár János, Nixon, Ronald Reagan,

Fogalmak: ENSZ, párizsi békekonferencia, kitelepítések, vasfüggöny, kétpólusú világ, hidegháború, pártállam, nyugati demokrácia, piacgazdaság, KGST, NATO, Marshall-segély, Berliini fal , koreai háború, független zsidó állam, Izrael, Szuezi válság, Szövetséges Ellenőrző Bizottság, forint, infláció, hiperinfláció, kékcédulás választások, szalámi politika, ÁVO, ÁVH, Rajk-per, államosítás, kolhozosítás, tervgazdálkodás, beszolgáltatás, személyi kultusz, 1956-os

forradalom és szabadságharc eseményei, harmadik világ, arab államok, kubai rakétaválság, prágai tavasz, kis hidegháború, puha diktatúra, a legvidámabb barakk, három T, cenzúra, öncenzúra, eladósodás, csillagháború, rendszerváltás, ellenzék, többpártrendszer, demokrácia, a szovjet tömb felbomlása, Antall József, Göncz Árpád, II. János Pál pápa, Európai Unió, öbölháború, Irak-iráni háború, világgazdaság, globalizáció, környezetszennyezés, multikulturalizmus, regionalizmus, nemzetközi pénzvilág, terrorizmus, privatizáció, visegrádi államok, határon túli magyarság, írott és íratlan szabályok, törvény, rendelet, jogszabály, alkotmány, alaptörvény, alapvető emberi és polgári jogok, a demokrácia alapjai és intézményei, hatalmi ágak szétválasztása, média, önkormányzatok, előítélet és kirekesztés, kommunikáció és tömegkommunikáció, pénz, infláció, árfolyam, bank, tőzsde, kamat, hitel, befektetés, betét, költségvetés

Helyek: Fulton, Berlin, Nyugat-Németország, Kelet-Németország, Moszkva, Kína, Peking, Vietnam, Tibet, Bem szobor, Corvin-köz, Kuba, Vietnam, Arab államok, Egyiptom, Szovjetunió,

Évszámok: 1945, 1949, 1953, 1955, 1956. október 23. november 4., 1968, 1989. október 23., 1990., 1991.

TERMÉSZETISMERET

5. évfolyam

- Ismerje hazánk termesztett növényeit, a házban és ház körül élő állatait, legjellemzőbb életközösségeit (mező életközössége).
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a legfontosabb élőlényeket.
- Ismerje fel a környezet- szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.
- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben.
- Tudjon tájékozódni a térképeken.
- Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Alakuljon ki átfogó kép, tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, kialakulásáról.(alföldek, mészkőhegységek, vulkánok kialakulása, felépítése)
- Ismerje meg hazánk nagy folyóit, tavait. (Duna, Tisza, Balaton)
- Legyen tisztában a vizek szerepével.

6. évfolyam

- Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit. (erdő,- vizek- vízpartok életközössége)
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.

- Ismerje fel a környezet- szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Ismerje a Magyarország helyét Európában.
- Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról.
- Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.
- Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés.

MATEMATIKA

5. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK: az egyes témakörökben konkretizálódnak

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- Tudja a tanult számokat helyesen leírni, olvasni, számegyenesen ábrázolni, két számot összehasonlítani.
- Tud összeadni, kivonni, szorozni, kétjegyűvel osztani a természetes számok körében.
- Tud egyjegyű pozitív nevezőjű törteket összeadni, kivonni két tag esetén.
- Tud egyjegyű nevezőjű pozitív törteket és legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törteket összeadni és kivonni.
- Ismeri a $<$, $>$, $=$ relációjeleket és helyesen használja azokat.
- Ismeri a helyes műveleti sorrendet a négy alpművelet esetén.
- Megold egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Tud pontokat ábrázolni koordinátarendszerben, leolvassa pontok koordinátáit.

4. GEOMETRIA, MÉRÉS

- Felismeri a kockát és a téglateetet. Ismeri a háromszöget és a speciális négyszögeket.
- Ismeri a háromszöget és a speciális négyszögeket. Tud szakaszt másolni. Tud két vonalzóval párhuzamosokat és merőlegeseket rajzolni. Ismeri a szakaszfelező merőleget. Ismeri a szögfajtákat.
- A hosszúság és terület szabványegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei. Tud mértékegységeket átváltani.

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Relatív gyakoriság kiszámítása néhány kísérlet alapján. Megkülönbözteti a biztos és a lehetetlen eseményt.

6. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK: az egyes témakörökben konkretizálódnak.

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- A tört, a tizedes tört, a negatív szám fogalmát ismeri.
- A négy alpműveletet ismeri ebben a számkörben. Tudja a műveletek sorrendjét, a zárójel használatát.
- Alkalmazza 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatósági szabályokat.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatokat megoldja következtetéssel.
- Egyszerű elsőfokú egyenleteket megold szabadon választható módszerrel.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Biztosan tájékozódik a derékszögű koordináta-rendszerben.
- Az egyenes arányosság grafikonjához tartozó értékpárokat ábrázolja a koordináta-rendszerben.

4. GEOMETRIA, MÉRÉS

- Adott alakzat tengelyes tükrképét megszerkeszti.
- Ismeri a szimmetrikus háromszög tulajdonságait. Az elemi szerkesztési feladatokat elvégzi.
- Háromszögek, négyszögek területét kiszámítja.
- Az alapvető mértékegységeket biztosan ismeri (szög, hosszúság, terület).
- Tud párhuzamos és merőleges egyeneseket előállítani, szöget másolni, szakaszfelező merőleget szerkeszteni.

- Konkrét esetekben meghatározza a téglatest felszínét és térfogatát. A térfogat és az űrtartalom mértékegységeit átváltja.

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen eseményeket felismeri.
- Ki tudja számítani két szám számtani közepét.

7. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

- Halmazokba rendez konkrét tárgyakat, elemeket, számokat.
- Tud sorbarendezni legfeljebb négy elem esetén.
- Gondolatait világosan, érthetően közli szóban és írásban. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságát.

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- Tudja a négy alapműveletet helyesen elvégezni törtek és tizedestörtek körében. A műveleti sorrendet biztosan alkalmazza.
- Tud egyszerűbb szöveges feladatokat megoldani. Felismeri az egyenes és fordított arányosságot, és alkalmazza konkrét feladatokban. Számol aránypárral. Egyszerű százalékszámítási feladatokat megold következtetéssel.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványait ismeri.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, és néhány közös többszörösének megkeresése.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Tud lineáris függvényeket ábrázolni értéktáblázattal.
- Egyszerű alakzatok középpontos tükrképét megszerkeszti.

4. GEOMETRIA, MÉRÉS

- Egyszerű alakzatok középpontos tükrképét megszerkeszti.
- A tananyagban felsorolt négyszögeket felismeri. A háromszög területét kiszámítja.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összegét kiszámítja.
- Egyszerű háromszög szerkesztési feladatokat elvégez.
- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábokat, valamint a hengert felismeri, jellemzi.
- Az alapvető mértékegységeket biztosan ismeri (szög, hosszúság, terület, térfogat).

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA: Egyszerű grafikonokat értelmez, készít.

8. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

- Szöveges feladatok megoldása.
- A halmazműveletek alkalmazása két halmazra a matematika különféle területein.
- Sorbarendezés, kiválasztás néhány elem esetén.

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- Egyszerű algebrai egész kifejezések (képletek) átalakítása, helyettesítési értékek kiszámítása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel és a megoldás szöveg szerinti ellenőrzése.
- Alapműveleteket helyes sorrendben elvégzi a racionális számkörben.
- A racionális számok tulajdonságait ismeri, velük való számolási készsége megvan.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Az $x \rightarrow ax+b$ függvény grafikonját ábrázolja konkrét racionális együtthatók esetén.
- Sorozatokat folytat adott szabály szerint.

4. GEOMETRIA

- A Pitagorasz tételt felhasználja számítási feladatokban. Négyszögeket, sokszögeket csoportosít.
- Tud adott alakzatot eltolni adott vektorral. A kicsinyítést és nagyítást felismeri a valóság tárgyain és alkalmazza más tantárgyakban.
- A hasábokat, hengereket, gúlákat, kúpokat felismeri. Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszínét és térfogatát ki tudja számítani.

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- A relatív gyakoriságot kiszámítja.
- A leggyakoribb és a középső adatot meghatározza konkrét adathalmazban. Tud grafikonokat készíteni, olvasni egyszerű esetekben.

BIOLÓGIA

7. évfolyam

- A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.

- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit. (trópusi esőerdő, szavanna, sivatagi, mediterrán, mérsékelt övezet, tajga, tundra, magashegységek, tengerek)
- Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.
- Legyen tisztában a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).

8. évfolyam

- Lássa a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Értse a sejszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
- Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
- Legyen tisztában a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Legyen tisztában saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Legyen tisztába a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.
- Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.
- Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.

FIZIKA

7. évfolyam

Természettudományos vizsgálati módszerek

- A tanulói kísérleti munka szabályai
- Veszélyforrások (hő, vegyi, elektromos, fény, hang stb.) az iskolai és otthoni tevékenységek során
- Megfigyelés. Leírás, összehasonlítás, csoportosítás

- A természet megfigyelésének fontossága a tudósok természettörvényeket feltáró munkájában
- A mérés (tömeg, idő, térfogat, hosszúság, felület)
- Mérőeszközök megfelelő használata
- A mért mennyiségek mértékegységei, a köztük lévő átváltás gyakorlati alkalmazása
- Alap kölcsönhatások ismerete: termikus, mechanikai, elektromos, mágneses, gravitációs

Mozgások

- Hely- és helyzetváltozás közti különbség
- A mozgás és a hely viszonylagossága: vonatkoztatási rendszerek
- A sebesség fogalma, jele, mértékegységei és számítási módja ($v=s:t$)
- Az egyenes vonalú egyenletes mozgás fogalma, ábrázolása s-t és v-t grafikonokon
- A mozgásállapot változása: mozgás irányának és a sebességnek a változása
- Az egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás gyorsulása/lassulása (kvalitatív fogalomként $a=\Delta v:\Delta t$)
- Átlagsebesség fogalma, számítása
- Változó mozgások grafikus ábrázolása
- A körmozgás jellemzői: keringési idő, kerületi sebesség, fordulatszám ($f=1:T$) kapcsolat értelmezése
- Mozgások a Naprendszerben (keringés, forgás, becsapódások)
- A testek különböző alakú pályákon mozoghatnak (egyenes, kör, ellipszis=a bolygók pályája)
- A tömeg, a sűrűség, a térfogat kapcsolata ($\rho=m:V$)
- A testek tömege függ a térfogatuktól és az anyaguktól.
- Az anyagi minőség jellemzője a sűrűség.
- Az erő fogalma, fajtái (rugalmas, izom, nyomó, tartó, gravitációs, súly), jele, mértékegysége
- Az erő iránya, vektorként értelmezése, ábrázolása
- Newton munkássága
- A magára hagyott test fogalmához vezető tendencia
- A tehetetlenség törvénye
- Az erő mérése.

- A kifejtett erő nagysága és az okozott változás mértéke között arányosság van (Newton II. törvénye $F=m \cdot a$)
- Az erő, mint két test közötti kölcsönhatás, a testek alakváltozásában és/vagy mozgásállapotuk változásában nyilvánul meg.
- Erő-ellenerő fogalma, és Newton III. törvénye
- Minden mechanikai kölcsönhatásnál egyidejűleg fellép erő és ellenerő, és ezek két különböző tárgyra hatnak.
- A súrlódási (nyomóerő, felület minősége) és a közegellenállási erő függvényei (sebesség, felület nagysága, közeg minősége, test áramvonalassága)
- A súrlódási erő az érintkező felületek egymáshoz képesti elmozdulását akadályozza
- A súrlódási erő a felületeket összenyomó erővel arányos és függ a felületek minőségétől
- Gördülési ellenállás
- A tömegvonzás
- A gravitációs erő
- A súly és a súlytalanság.
- 1 kg tömegű nyugvó test súlya a Földön kb. 10 N
- A munka fizikai fogalma, jele, mértékegysége ($W=F \cdot s$)
- A fizikai munkavégzés az erő és az irányába eső elmozdulás szorzataként határozható meg.
- Munka is energia-változás, James Prescott Joule munkássága
- A testen végzett munka eredményeként változik a test energiája, az energia és a munka mértékegysége megegyezik
- Testek egyensúlyi állapota, egy testre ható erők eredőjének meghatározása
- A pontszerű testek egyensúlyának feltétele, hogy a testre ható erők kiegyenlítődésének feltételei (egyenlő nagyság, ellentétes irány, ugyanazon a testen eredő támadáspont)
- Az egyszerű gépek alaptípusai és azok működési elve (ék, csiga, emelő)
- Az egyszerű gépekkel történő munkavégzés esetén a szükséges erő nagysága csökkenthető, de a munka nem.

Nyomás

- A nyomás definíciója, mértékegysége
- Blaise Pascal munkássága
- Szilárd testek által kifejtett nyomás a felülettől és nyomóerőtől függ ($F=p \cdot A$)
- Nyomás a folyadékokban, a hidrosztatikai nyomás

- A folyadékoszlop nyomása a súlyából származik és minden irányban hat
- A folyadékok nyomása a folyadékoszlop magasságától és a folyadék sűrűségétől függ
- Dugattyúval nyomott folyadék nyomása, a nyomás terjedése folyadékban (vízibuzogány, dugattyú), Pascal törvénye
- Nyomás gázokban, a légnyomás
- Torricelli élete és munkássága
- Nyomáskülönbségen alapuló eszközeink működésének magyarázata (pipetta,
- A felhajtó erő nagysága és iránya (test térfogata, folyadék sűrűsége)
- A folyadékban (gázban) a testekre felhajtóerő hat
- Arkhimédész törvénye: Felhajtóerő= a kiszorított folyadék súlya
- Testek úszása, lebegése, merülése
- Közlekedőedények, hajszálcsövek

A hang

- A hang keletkezése, terjedése, energiája
- A hallás, fül (hangerő, dB, hallásküszöb)
- A terjedési sebesség gázokban és szilárd anyagokban, a sebességet módosíthatja a hőmérséklet (hangsebesség levegőben $340 \frac{m}{s}$)
- Az emberi hallás első lépése: átalakulás a dobhártyán (mechanikai energiaátalakulás)
- Zajszennyezés
- Hangszigetelés
- Hangmagasság, frekvencia, ultrahang, infrahang
- Húr hosszának és a rezgés frekvenciájának kapcsolata
- Hullámok a természetben, hullámhegy-hullámvölgy, periódus, hullámhossz
- Rengési energia terjedése a földkéregben és a tengerekben: a földrengések energiájának kis rezgésszámú hangrezgések formájában történő terjedése, a cunami kialakulásának leegyszerűsített modellje

Energia

- Energiafajták és egymásba alakulásuk
- Az energia formái: belső energia, helyzeti energia, mozgási energia, rugóenergia, kémiai energia, a táplálék energiája
- A mozgó testnek, a megfeszített rugónak és a magasba emelt testnek energiája van

- Az energiafogalom kibővítése: energiaváltozás minden olyan hatás, ami közvetlenül vagy közvetve a hőmérséklet növelésére képes
- Megújuló és fosszilis energiahordozók
- Égéshő fogalma ($E = L_e \cdot m$)
- Energiaátalakulások, energiatípusok: vízenergia, szélenergia, geotermikus energia, nukleáris energia, napenergia, fosszilis energiahordozók
- Energiaigények a háztartásban, energiamérleg a családi háztól a Földig (tápellátás, épületek üzemeltetése, energiafogyasztók felhasznált energiájának mérése, robbanómotorok)
- Az energiafogyasztás környezeti hatásai: égéstermék, levegőszennyezés, energiatakarékosság)
- James Joule élete és jelentősége a tudomány történetében
- Energiaforrások és végeségük: vízenergia, szélenergia, geotermikus energia, nukleáris energia, napenergia
- Fosszilis energiahordozók, napenergia megjelenése a földi energiahordozókban; a Föld alapvető energiaforrása a Nap
- Az egyes energiahordozók felhasználásának módja, az energia-előállítás környezetterhelő hatásai
- A teljesítmény fogalma, jele, mértékegysége, számítása ($P=W:t$)
- James Watt munkássága

Hőtan

- A hőmérséklet és mérése, nevezetes hőmérsékleti értékek, hőmérők
- A Celsius-féle hőmérsékleti skála és egysége
- A hőmennyiség (energia) kvalitatív fogalma, mint a melegítő hatás mértéke
- A fajhő fogalma és értelmezése ($\Delta E = c \cdot m \cdot \Delta T$)
- Hőterjedés módjai: hővezetés, hősugárzás, hőáramlás
- Halmazállapotok és halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, forrás, lecsapódás, párolgás)
- Exoterm és endoterm állapotváltozások
- Melegítéssel (hűtéssel) az anyag halmazállapota megváltoztatható
- A halmazállapot-változás hőmérséklete anyagra jellemző állandó érték
- Olvadáspont, forráspont, olvadáshő, forráshő fogalma, egyszerű számításos feladatok

$$(\Delta E = L_f \cdot m)$$

- Annak ismerete, hogy mely átalakulásoknál van szükség energiaközlésre (melegítésre), melyek esetén energia elvonására (hűtésre)
- Csapadékformák és kialakulásuk fizikai értelmezése
- Halmazállapotok jellemzése az anyag mikroszerkezeti modellezésével
- A halmazállapotok és változások értelmezése anyagszerkezeti modellel
- Az anyag részecskékből való felépítettsége, az anyagok különböző halmazállapotbeli szerkezete
- A kristályos anyagok, a folyadékok és a gázok egyszerű golyómodellje. A halmazállapot-változások szemléltetése golyómodellel
- Belső energia szemléletesen, mint golyók mozgásának élénksége (mint a mozgó golyók energiájának összessége)
- Melegítés hatására a test belső energiája változik
- A belsőenergia-változás mértéke megegyezik a melegítés során átadott hőmennyiséggel
- Hőtan és táplálkozás: az életműködéshez szükséges energiát a táplálék biztosítja.

8. évfolyam

Elektromosság, mágnesség

- Mágnesek, mágneses kölcsönhatás
- Földmágnesség és iránytű
- Elektromos alapjelenségek: sztatikus feltöltés, elektromos megosztás
- Az elektromosan töltött (elektrosztatikus kölcsönhatásra képes) állapot, pozitív és negatív töltés értelmezése elemi részecskék arányával
- Vezetők és szigetelők
- Mozgó töltések, az elektromos áram, áramerősség fogalma, jele, mértékegysége
- Az elektromos áram mérése
- Az elektromos áramkör és részei (áramforrás, vezeték, ellenállás vagy fogyasztó)
- Egyszerű és összetett áramkörök (soros és párhuzamos kapcsolás)
- Feszültség és mérése
- A töltések szétválasztása során végzett munka ($W=Q \cdot U$)
- Adott vezetéken átfolyó áram a vezető két vége között mérhető feszültséggel arányos.
- A vezetőket jellemző ellenállás és /vagy vezetőképesség fogalma, mint a feszültség és az áramerősség hányadosa.

- Az ellenállás mértékegysége (1Ω).
- Ohm törvénye ($R=U:I$)
- Az áram hatásai (hőhatás, kémiai, biológiai, mágneses)
- Az áram mágneses hatása: az elektromágnes erősségének függvényei (menetszám, áramerősség, vasmag)
- Az áramjárta vezetők között mágneses kölcsönhatás lép fel, és ezen alapul az elektromotorok működése
- Áramforrások belső ellenállása, működésének alapja
- Áramforrások létrehozása: a Volta-oszlop működésének alapja
- Energiahordozók csoportosítása (fosszilis és alternatív E-hordozók), energiatakarékosság
- Az elektromos munka és teljesítmény számítása ($E=U \cdot I \cdot t$; $P=U \cdot I$)

Elektromágneses indukció

- Az elektromos áram története
- Állandó mágneses mező, permanens mágnesek, mesterséges mágnesek
- Az elektromos áram mágneses hatása, erővonalak
- Az elektromágnesek szerepe a mindennapi életben (villanymotor, csengő, relé...)
- Jedlik Ányos munkássága
- Napjaink elektromos eszközei: diódák, félvezető, tranzistorok
- A mozgási indukció
- Az indukált feszültség nagysága és iránya (Lenz törvénye)
- Faraday munkássága
- A váltakozó áram előállítása, váltakozó feszültség, váltóáram (periódusidő, frekvencia, effektív értékek)
- Nyugalmi indukció, transzformátor működésének elve
- Számítások transzformátorok energia-megmaradási törvényére ($\frac{N_{sz}}{N_p} = \frac{U_{sz}}{U_p} = \frac{I_p}{I_{sz}}$)
- Déry-Bláthy-Zipernowsky munkássága
- Az elektromos hálózat, a villamos energia szállítása

Naprendszer

- A gravitációs kölcsönhatás, helio-és geocentrikus világképek, Kepler I. és II. törvénye
- A Nap és a Hold (ár-apály jelenség, Nap-és Holdfogyatkozás, naptár)
- A csillagok (galaxisok, csillagképek, hullócsillagok)

- A bolygók
- A Föld fizikai tulajdonságai (szerkezete, nyomás a mélyben, kőzetburkok mozgása, vulkánok, földrengések)
- A Föld légköre (a levegő összetétele, légszennyezés, szerkezete, nyomás-és hőmérséklet viszonyai)
- Energiatakarékosság (üvegházhatás, légszennyezés, UV-sugárzás, globális felmelegedés)

Optika, csillagászat

- A fény korpuszkuláris természete
- A fény forrásai (elsődleges és másodlagos fényforrások, fénykibocsátó folyamatok a természetben)
- A Nap fénye és hősugárzása biztosítja a Földön az élet feltételeit
- Ember és fény (mesterséges fényforrások.)
- Fényszennyezés
- A fény egyenes vonalú terjedése, fénysebesség
- A fényvisszaverődés és a fénytörés (beesési szög, visszaverődési szög, törési szög , beesési merőleges)
- Teljes visszaverődés képének megszerkesztése síktükör esetén
- Gömbtükörök nevezetes részei, sugármenetei, képszerkesztés (valódi és virtuális kép)
- Képek jellemzői (természete, állása, mérete, távolsága)
- A fény törése
- Lencsék, prizmák képalkotása nevezetes sugármeneteik alapján (domború és homorú lencsék alkalmazása a gyakorlatban)
- Optikai eszközök és képalkotásuk (fényképezőgép, vetítő, nagyító, mikroszkóp)
- A szem képalkotása
- Szemhibák fizikai jellemzői: rövidlátás, távollátás, színtévesztés
- A fény elektromágneses hullám természete (A napfény és más fényforrások (elektromágneses) spektruma: rádióhullámok, mikrohullámok, infravörös sugárzás, látható fény, UV-sugárzás, röntgensugárzás)
- Példák az infravörös és az UV-sugárzás, a röntgensugárzás élettani hatásaira, veszélyeire, gyakorlati alkalmazásaira a technikában és a gyógyászatban. A napozás szabályai
- A fehér fény színeire bontása (színkép, spektrum, átlátszó)

- Színkeverés, kiegészítő színek, tárgyak színének értelmezése

FÖLDRAJZ

7. osztály

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatsorok elemzésére, a földrajzi jellegű információk gyűjtésére.
- Tanári irányítás alapján ismerje fel az alapvető összefüggéseket:
  - a tananyagban felsorolt kontinensek, tájak természeti és gazdasági jellemzői között,
  - a földrajzi helyzet – felszín – éghajlat – vizek – természetes növénytakaró – talaj,
  - a tájak, országok, földrészek társadalmi-gazdasági kölcsönhatásainak példáin.
- Megadott szempontok alapján tudja bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájaikat, legfontosabb országaikat.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat.

Az évfolyam témakörei:

- Ne magolj, gondolkodj! – gyakorlati órák (térképolvasási készség, IKT eszközök, ábra- és diagramelemzések, pénzügyi alapismeretek)
- A trópustól a jégvilágig – éghajlati alapismeretek
- A kőzetbolygó titkai – a Föld belső és külső erői, felszínformálás, ásványok, kőzetek, talaj, földtörténet
- Afrika, Ausztrália és a Világtenger földrajza – a kontinensek természet- és társadalomföldrajza, a Sarkvidékek földrajza
- Amerika földrajza – a kontinens természet- és társadalomföldrajza, Amerikai Egyesült Államok
- Ázsia földrajza – a kontinens természet- és társadalomföldrajza, régiók földrajz

8. osztály

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Különböző térképi információk felhasználásával ismertesse hazánk tájainak természeti-gazdasági jellemzőit.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében.
- Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Tudjon helyi, regionális és országos példákat említeni környezetvédelmi intézkedésekre.
- Legyen átfogó ismerete földrészünk, Európa, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit.
- Legyen képes alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az országcsoportokat, tájakat illetően.
- Tudjon önállóan információt gyűjteni a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból és tanári irányítással tudja feldolgozni ezeket.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a megismert topográfiai fogalmakat. Határozza és fogalmazza meg földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Az évfolyam témakörei:

- Helyünk Európában és a Kárpát-medencében – A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajza
- Életünk Magyarországon, Gazdasági élet Magyarországon – Természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági lehetőségek Magyarország tájain
- A szomszéd országok és Közép-Európa, Távolabbi európai térségek – Európa tájainak és országainak természet- és társadalom-földrajza

KÉMIA

7. évfolyam

Balesetvédelmi rendszabályok.

Fogalmak jelentése: fizikai/kémiai változás, exoterm/endoterm folyamat, egyesülés, bomlás, elem, vegyület, keverék.

Oldatok részeinek neve, oldódás értelmezése, kémhatások, példák.

Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben. Rendszám, tömegszám, moláris tömeg, anyagmennyiség mértékegysége, Avogadro szám értéke. Főcsoportszám és periódusszám jelentése.

Kötéstípusok: kovalens, fémes, ionkötés.

Képletek: víz, ammónia, metán, hidrogén-klorid, szén-dioxid, klór, oxigén, nitrogén, hidrogén.

8. évfolyam

Fogalmak jelentése: fizikai/kémiai változás, exoterm/endoterm folyamat, egyesülés, bomlás, elem, vegyület, keverék.

Oldatok részeinek neve, oldódás értelmezése, kémhatások, példák.

Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben. Rendszám, tömegszám, moláris tömeg, anyagmennyiség mértékegysége, Avogadro szám értéke. Főcsoportszám és periódusszám jelentése.

Kötéstípusok: kovalens, fémes, ionkötés.

Képletek: víz, ammónia, metán, hidrogén-klorid, szén-dioxid, klór, oxigén, nitrogén, hidrogén.

Kiegészítve:

Savak jele és felhasználása.

Kőolaj, földgáz összetétele, felhasználása.

A háztartásban használt tisztítószeres felhasználása, óvintézkedések.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

5. évfolyam

- A környezet tudatos átalakításának elvei és szükségessége.
- Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása.
- A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése.
- Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése).
- Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.

- A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása.
- A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete.
- Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése.
- A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása.
- A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

6. évfolyam

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése.
- A biztonságos közlekedés alkalmazása.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

7. évfolyam

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.

- A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A
- kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

ÉNEK-ZENE

5-6. évfolyam

Kerettantervi követelmények (A változat, 9. oldal):

„Az énekes anyagból 10 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.

A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.

Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).

A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stíusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) megismerték.”

Forrás: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.12.1_enek_5-8.doc

[2017. 10. 30. 11:00]

Konkrét követelmények az 5. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 5. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

– kottából és/vagy emlékezetből, csoportosan vagy egyénileg, tanári zongorakísérettel (10 népdal és 10 műdal/zenei szemelvény)

Népdalok:

1. TK. 8/Hej, Dunáról fúj a szél (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, szolmizálva, ritmusnévvel)

2. TK. 12/Érik a szőlő (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
3. TK. 14/Béreslegény, jól megrakd a szekered (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel + hangsúlyos-hangsúlytalan mérővel)
4. TK. 18/Ez a lábam, ez, ez, ez (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, ritmusnévvel)
5. TK. 20/Csipkefa bimbója kihajlott az útra (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel)
6. TK. 28/Madárka, madárka (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
7. TK. 36/Megyen már a hajnalcillag lefelé (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
8. TK. 39/Este van, este van, megy a nap lefelé (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
9. TK. 40/Által mennék én a Tiszán, ladikon (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
+ népdal elemzése (stílus meghatározása): sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja
10. TK. 56/Áll egy ifjú nyírfa a réten (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

Műdalok/zenei szemelvények:

1. TK. 58/Erkel Ferenc: Himnusz (emlékezetből szöveggel)
2. Székely Himnusz (emlékezetből szöveggel)
lásd: <https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVWViemY1VlFtMWc/view?usp=sharing>
3. TK. 62/Egri históriának summája (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
4. TK. 65/Klapka-induló (1-3. vsz. emlékezetből szöveggel)
5. TK. 69/Jertek, jertek (emlékezetből szöveggel)
6. TK. 70/Ungaresca (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel + tanulói kíséret ütős hangszerekkel)
7. TK. 74/J. S. Bach: G-dúr menüett (lapról olvasás szolmizálva + metrum felismerése, ritmusok és hangközök megnevezése)
8. TK. 76/J. Haydn: Szerenád (kottából szöveggel)
9. TK. 77/W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után (kottából szöveggel)
10. TK. 77/L. Beethoven: A tarisznyás fiú dala (kottából szöveggel)
  - dúr hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézzel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zeneirodalom és hangszerismeret

- felismerés hallott részlet alapján

Zeneművek:

1. A. Corelli: Karácsonyi koncert
(<https://www.youtube.com/watch?v=eq11FdlWwiY>)
2. A. Piazzola: Négy évszak Buenos Airesben
(<https://www.youtube.com/watch?v=1-g8TzkrDFU>)
3. A. Vivaldi: Négy évszak
(https://www.youtube.com/watch?v=u4Kg_nNom-4&t=74s)
4. Bartók Béla: Magyar képek
(<https://www.youtube.com/watch?v=1Kk3zlCg0Cg>)
5. Egressy Béni: Klapka-induló
(<https://www.youtube.com/watch?v=vMq3MCI9tLE>)
6. J. S. Bach: G-dúr menüett
(<https://www.youtube.com/watch?v=0LOzjb345aM>)
7. Kodály Zoltán: Gergely-járás
(<https://www.youtube.com/watch?v=8F8ZJXRFU2A>)
8. Kodály Zoltán: Túrót eszik a cigány
(<https://www.youtube.com/watch?v=Qt4L8XiJAJ8>)
9. Liszt Ferenc: Szózat és Magyar Himnusz
(<https://www.youtube.com/watch?v=Oz-k4EvY3gw>)
10. W. A. Mozart: Varázsfuvola – Ária/Az Éj Királynője
(<https://www.youtube.com/watch?v=DXLXxXSLX2s>)

Hangszerek:

1. Cimbalom
(https://www.youtube.com/watch?v=0mR0_nFTato)
2. Citera
(<https://www.youtube.com/watch?v=YEf3vW0Lohg>)
3. Csembaló
(<https://www.youtube.com/watch?v=KqSAGwa49MM>)
4. Duda
(<https://www.youtube.com/watch?v=2MulJbvVrVw>)
5. Fafúvós hangszerek
(<https://www.youtube.com/watch?v=owyrpPBllIQ>)
6. Lant
(<https://www.youtube.com/watch?v=6h-2QBOjHC8>)

7. Tekerőlant

(https://www.youtube.com/watch?v=_OELxyNx6OI)

Elmélet

– Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)

[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>]
]

➔ 4-5, 6-7, 8-9, 10-12, 13-15, 19-21, 27-28. o.

Konkrét követelmények a 6. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 6. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

– kottából és/vagy emlékezetből, csoportosan vagy egyénileg, tanári zongorakísérettel (10 népdal és 10 műdal/zenei szemelvény)

Népdalok:

1. TK. 8/A Vidrócki híres nyája (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
2. TK. 10/Elmegyek, elmegyek (1-3. vsz. emlékezetből szöveggel)
3. TK. 11/Két tyúkom, tavali (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
4. TK. 18/Dunaparton van egy malom (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
5. TK. 20/Érik a ropogós cseresznye (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
+ népdal elemzése (stílus meghatározása): sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja
6. TK. 27/Hull a szilva a fáról (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
7. TK. 29/Kolzsváros olyan város (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
8. TK. 34/Gerencséri utca (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
9. TK. 40/Pál, Kata, Péter, jó reggelt! (emlékezetből szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel)
10. TK. 32-33/Megkötöm lovamat – variációk (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

Műdalok/zenei szemelvények:

1. TK. 72/Egressy Béni: Szózat (emlékezetből szöveggel)
2. TK. 51/John of Fornsete: Nyár kánon (kottából szöveggel)
3. TK. 52/Ascendit Christus Hodie (kottából szöveggel)
4. TK. 53/Viva la Musica (emlékezetből szöveggel)
5. TK. 59/Quodlibet (kottából szöveggel – mindhárom szólamot)
6. TK. 71/Arany János: Toborzó (kottából szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel, ritmusnévvel)

7. TK. 74/W. A. Mozart: A-dúr zongoraszonáta (téma – lapról olvasás szolmizálva)
8. TK. 76/J. Haydn: Üstdob szimfónia (téma – lapról olvasás szolmizálva + metrum felismerése, ritmusok és hangközök, tempo és dinamika megnevezése)
9. TK. 75/L. Beethoven: VII. szimfónia (téma – lapról olvasás szolmizálva)
10. TK. 86/L. Beethoven: Urián földkörüli utazása (kottából szöveggel)
  - dúr és moll hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézzel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zeneirodalom és hangszerismeret

- felismerés hallott részlet alapján

Zeneművek:

1. G. F. Händel: Messiás (Hallelujah-kórus)
(<https://www.youtube.com/watch?v=usfiAsWR4qU>)
2. J. Haydn: Császár vonósnégyes (II. tétel)
(https://www.youtube.com/watch?v=4t3Vmo_EM8Y)
3. J. Haydn: Üstdob szimfónia (II. tétel)
(https://www.youtube.com/watch?v=o_4EX1FleYc)
4. J. S. Bach: János passió (vezérkorál)
(<https://www.youtube.com/watch?v=2VFETQYlu-A>)
5. Kodály Zoltán: Mátrai képek (mindhárom szerkezeti egység)
(<https://www.youtube.com/watch?v=cg7l-ayK0rs>)
6. L. Beethoven: VII. szimfónia (II. tétel)
(https://www.youtube.com/watch?v=YZ0Ew1OKR_w)
7. Liszt Ferenc: Szózat és Magyar Himnusz
(<https://www.youtube.com/watch?v=Oz-k4EvY3gw>)

Hangszerek:

1. Duda
(<https://www.youtube.com/watch?v=2MulJbvVrVw>)
2. Koboz
(<https://www.youtube.com/watch?v=pWyXDOUj7ng>)
3. Tárogató
(https://www.youtube.com/watch?v=bee5_AiKtng)

4. Tekerőlant

(https://www.youtube.com/watch?v=_OELxyNx6OI)

5. Ütőgardon

(<https://www.youtube.com/watch?v=S-c7RIjpLQM>)

Elmélet

– Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)

[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdfVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>]
]

➔ 4-5, 6-7, 8-9, 10-12, 13-15, 16-18, 19-21, 27-28. o.

7-8. évfolyam

Kerettantervi követelmények (A változat, 14. oldal):

„Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.

A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.

Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.

Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.

A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 20 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.”

Forrás: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.12.1_enek_5-8.doc

[2017. 10. 30. 17:27]

Konkrét követelmények a 7. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 7. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

– kottából és/vagy emlékezetből, csoportosan vagy egyénileg, tanári zongorakísérettel (10 népdal és 10 műdal/zenei szemelvény)

Népdalok:

1. TK. 10/Felülről fúj az őszi szél (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
2. TK. 13/Nem vagyok én senkinek sem adósa (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

3. TK. 14/Szép a gyöngyvirág egy csokorba' (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel, ritmusnévvel)
+ népdal elemzése (stílus meghatározása): sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja
4. TK. 16/Béres vagyok, béres (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
5. TK. 20/Hej, rozmaring, rozmaring (1. és egy szabadon választott vsz. emlékezetből szöveggel)
6. TK. 25/A csitári hegyek alatt (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
7. TK. 26/Elindultam szép hazámból (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
8. TK. 27/Erdő mellett estvéledtem (1-3. vsz. emlékezetből szöveggel)
9. TK. 37/Jertek, vígan (emlékezetből szöveggel)
10. TK. 32-33/Egy szabadon választott március 15-i dal (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

Műdalok/zenei szemelvények:

1. TK. 34/La Marseillaise (emlékezetből szöveggel)
  2. TK. 56/F. Schubert: A pisztráng (kottából szöveggel)
  3. TK. 60/J. Brahms: Bölcsődal (kottából szöveggel)
  4. TK. 63/G. Verdi: Nabucco – Rabszolgák kórusa (kottából szöveggel)
  5. TK. 64/Erkel Ferenc: Hunyadi László – Áldjon meg, Isten (kottából szöveggel)
  6. TK. 65/Erkel Ferenc: Hunyadi László – Meghalt a cselszövő (kottából szöveggel)
  7. TK. 66/P. I. Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládétündér tánca (lapról olvasás)
  8. TK. 70/M. P. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – „Séta” téma (lapról olvasás + metrum felismerése, ritmusok és hangközök, tempo és dinamika megnevezése)
  9. TK. 84/Bartók Béla: Ne hagyj itt! (kottából szöveggel)
  10. TK. 84/Bartók Béla: Ne menj el! (kottából szöveggel)
- dúr és moll hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézjel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zeneirodalom

– felismerés hallott részlet alapján

Zeneművek:

1. B. Britten: Variációk egy Purcell-témára
(<https://www.youtube.com/watch?v=4mj6Ar-ix7U>)
2. Bartók Béla: Allegro barbaro

- (<https://www.youtube.com/watch?v=Q3NQvDTpbqw>)
3. Erkel Ferenc: Bánk bán (Bordal)
(<https://www.youtube.com/watch?v=gKZro7PcXbA>)
  4. Erkel Ferenc: Bánk bán (Hazám, hazám)
(<https://www.youtube.com/watch?v=r2sWQgCW7Wc>)
  5. Erkel Ferenc: Bánk bán (Nytány)
(<https://www.youtube.com/watch?v=CkMBRIvv9FA>)
  6. Erkel Ferenc: Hunyadi László (Áldjon meg, Isten)
(<https://www.youtube.com/watch?v=jXZjlTBpnu4>)
  7. Erkel Ferenc: Hunyadi László (Meghalt a cselszövő)
(<https://www.youtube.com/watch?v=uUvsk9Hvm70>)
  8. Erkel Ferenc: Hunyadi László (Nytány)
(<https://www.youtube.com/watch?v=XEOonAiEFHw>)
  9. F. Chopin: Forradalmi etűd
(https://www.youtube.com/watch?v=ZpuROwy_8mg)
  10. F. Chopin: Perc-keringő
(<https://www.youtube.com/watch?v=XoozTsNDUno>)
  11. G. Prégardien: Rómeó és Júlia (Erkély-duett)
(<https://www.youtube.com/watch?v=o1DWB9FIW20>)
  12. G. Verdi: Nabucco (Rabszolgák kórusa)
(https://www.youtube.com/watch?v=Fi_wrlQF8s)
  13. J. Brahms: V. Magyar tánc
(<https://www.youtube.com/watch?v=3X9LvC9WkkQ>)
  14. Kodály Zoltán: Kállai kettős (mind a négy tétel)
(<https://www.youtube.com/watch?v=bDVpbVkJdrI>)
  15. L. Beethoven: „Holdfény” szonáta (I. tétel)
(<https://www.youtube.com/watch?v=4Tr0otuiQuU>)
  16. L. Beethoven: Für Elise
(https://www.youtube.com/watch?v=_8ECRYcXtEg)
  17. Liszt Ferenc: Haláltánc
(<https://www.youtube.com/watch?v=sHicGA6ngxk>)
  18. Liszt Ferenc: Mazeppa
(https://www.youtube.com/watch?v=1lpIDo_Jz68)
  19. M. P. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei („Séta” téma)

(<https://www.youtube.com/watch?v=FsvpFU7KY7E>)

20. P. I. Csajkovszkij: Diótörő (Csokoládétündér tánca)

(https://www.youtube.com/watch?v=Wz_f9B4pPtg)

Elmélet

– Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)

[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>

]

➔ 4-5, 6-7, 8-9, 10-12, 13-15, 16-18, 19-21, 27-28. o.

– Bánhídi Lászlóné: Klasszikusok mindenkinek (<http://mek.oszk.hu/00200/00209/00209.pdf>)

➔ házi dolgozat készítése egy szabadon választott zeneszerző munkásságából (min. 1, max. 2 kézzel írt A/4 oldal, vonalas lapon):

- J. S. Bach
- G. F. Händel
- A. Vivaldi
- L. van Beethoven
- J. Haydn
- W. A. Mozart
- Liszt Ferenc
- Erkel Ferenc
- Bartók Béla

Konkrét követelmények a 8. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 8. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

- népdalcsokor összeállítása a tankönyvi repertoárból
- a népdalcsokor eléneklése emlékezetből (tanári zongorakísérettel)
- a népdalcsokor egy választott dalának elemzése (stílus meghatározása: sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja; metrum felismerése, ritmusok és hangközök megnevezése)
- a népdalcsokor egy választott dalának lapról olvasása (szolmizálva és/vagy abszolút hangnévvel, ritmusnévvel)
  - dúr és moll hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézzel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zenetörténet-zeneirodalom

- egy szabadon választott stílustörténeti korszak érzékletes bemutatása: kortörténet jellemzése, meghatározó zeneszerzők és műfajok ábrázolása, egy szabadon választott zenemű elemzése
  - ➔ *ajánlott szakirodalom:* Bánhídi Lászlóné: Klasszikusok mindenkinek (<http://mek.oszk.hu/00200/00209/00209.pdf>)

Elmélet

- Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)
  - ➔ teljes dokumentum
- Büszkeségeink a Hungarikumok – A Táncházmozgalom (<https://www.youtube.com/watch?v=-5Gk6tkAe54>)
  - ➔ házi dolgozat készítése a témából (min. 1, max. 2 kézzel írt A/4 oldal, vonalas lapon)

DRÁMA ÉS TÁNC

5. évfolyam

Kerettantervi követelmények:

„Alkotó részvétel többféle dramatikus, illetve mozgásos-táncos tevékenységben.

Alapszintű improvizációs képességek fejlődése, erősödő biztonság a térhasználatban a mozgás és a dramatikus tevékenységek folyamán.

Konstruktív részvétel a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében

A tanuló képes a munkamegosztásra, érti és értékeli társai munkáját; fejlődik önismertete, képviseli saját álláspontját, és figyelembe veszi társai véleményét a közös alkotó tevékenységben.

Ismeri és használni tudja a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat; képes egy színházi előadásról megfogalmazni élményeit, gondolatait.”

Forrás: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.13_drama_5-6.doc

[2017. 10. 30. 19:20]

Konkrét követelmények az 5. évfolyamon

TANKÖNYV: Fort Krisztina–Kaposi József–Nyári Arnold–Perényi Balázs–Uray Péter: Dráma és

Tánc 5-6. OFI, Budapest, 2016.

– népi táncok és gyermekjátékok ismerete, alkalmazása:

- csárdás
- fogyó-gyarapodó játékok
- forgások
- kanyargó járás
- kapuzás
- kézfogások, vonulások alakzatban
- kígyóvonal
- klasszikus gyermekjátékok
- modern társasjátékok
- negyedes, nyolcados járás és futás
- népi gyermekjátékok
- páros forgások
- színpadi kultúrát fejlesztő gyakorlatok
- vonulások alakzatban
- vonulós-kapuzós játékok

– néphagyományok ismerete:

- Lucázás
- pástorjáték
- regölés
- Gergely-járás
- farsangi népszokások
- táncfajták ismerete:
  - jazztánc
  - klasszikus balett
  - modern tánc
  - néptánc
  - színpadi tánc
  - társastánc
  - versenytánc
- egy színdarabban való alkotó részvétel:
  - a színészmesterség alapjai
  - dramatizálási eljárások és színpadtechnikai alapok
  - színpadi kultúra
- egy szabadon választott vers/próza hiteles előadása
- színház- és drámatörténeti alapok
  - a dráma mint műnem
  - a drámai műfajok
  - drámatörténet
  - stilisztika
  - színház-dramaturgiai alapfogalmak
  - színháztörténet
  - színpadi stílusismeret

ETIKA

Az 5-6. évfolyam követelményei

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

TÉMAKÖRÖK

- Test és lélek
- Kapcsolat, barátság, szeretet
- Kortársi csoportok
- Társadalmi együttélés
- A technikai fejlődés hatásai
- A mindenséget kutató ember

A 7-8. évfolyam követelményei

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.

- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet

TÉMAKÖRÖK

- Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?
- Párkapcsolat és szerelem
- Egyén és közösség
- Helyem a világban
- Mi dolgunk a világban?
- Hit, világkép, világnézet

VIZUÁLIS KULTÚRA

5. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek életkornak megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Művészettörténet – alapfogalmak ismerete
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek életkornak megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek életkornak megfelelő használata a képalkotásban.

- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kultúrális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése.

- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése, egyszerű összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. évfolyam

- Célrányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, média (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotás felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

ANGOL NYELV

3. évfolyam

1.A GYEREKEK VILÁGA

Követelmények

Néhány alapkérdésre válasz adása. (What's your name?, What's this?) Az utasítások végrehajtása. (Come here, Sit down) Egyszerű tárgyak felismerése, megmutatása megnevezés után. A

kérdések és válaszok előadása már önállóan. A környezetükben, életükben szereplő új kifejezések megismerése, használata. Tudjon a tanuló néhány szavas mondatokat mondani magáról, és rövid kérdéssel érdeklődjön társáról. (I'm a boy. How old are you?) Értsen meg és hajtson végre Egyszerűbb utasításokat. Tudjon ilyet mondani is. (Come here.)

2.SZÁMOK

Követelmények

A számok 1–10-ig. Önálló megnevezésük. A kérdésekre rövid válasz adása. A számokhoz tartozó tárgyak, állatok többes számú alakjának használata minta alapján.

3.SZÍNEK

Követelmények

A fontosabb színek megnevezése. Kérdésre rövid válasz adása.

Több szín megnevezése a hozzá kapcsolódó tárggyal együtt. Kérdés dal, játék segítségével. Egyszerű válaszok adása. Néhány vers, dal reprodukálása.

4.AZ ISKOLA

Követelmények

A közvetlen tárgyak megnevezése (pen, pencil, book, board...). Egyszerű játékokban szereplő utasítások végrehajtása. (Go to the door. Open your book.) További utasítások végrehajtása és játékokon keresztül egymás irányítása is (Give me...). Egyszerű információkérés és adás. (Where is...? In my bag.)

5.A CSALÁD ÉS OTTHON

Követelmények

A ház részeinek megnevezése. A közeli családtagok megnevezése. Egyszerű cselekvések mozgással együtt történő kifejezése. (I am cooking.)

A testvérek bemutatása. Kérdések és válaszok a birtoklás kifejezésével. (I've got two sisters.)

Kisállatok családja, elnevezése (kitten, puppy).

6.SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS

Követelmények

A testrészek megnevezése dalok és mondókák segítségével. A can segédige használatának megismerése egyszerű mozgást kifejező igékkel, dal, játék segítségével. Páros és páratlan testrészek megkülönböztetése. Kedvelt időtöltés megnevezése, kifejezése a tanult alakokkal (I can play football.).

7.VÁSÁRLÁS, ÉTKEZÉS

Követelmények

Egyszerű szavak megnevezésével vásárlási jelenetek előadása. Tetszés, nem tetszés kifejezése kérdés után. Egyszerű udvarias kérés használata. Egész mondatokban való kérés és eladás játékokon keresztül. Udvarias formák használata.

4. évfolyam

1. A MI VILÁGUNK

Követelmények

Az eddig tanultak alapján a közvetlen környezetben szereplő személyek és tárgyak bemutatása. Mondatokban való önkifejezés minták segítségével (My name is..., I'm.). Az egyes szám harmadik személyű alakok használatának megismerése új dalok, versek segítségével. A tanultak felidézése a régi dalok, versek, mintamondatok segítségével. Az új elemek megismerése még játékokon keresztül.

Tudjon a tanuló néhány szavas mondatokat mondani magáról, és rövid kérdéssel érdeklődjön társáról. (I'm a boy. How old are you?) Értsen meg és hajtson végre Egyszerűbb utasításokat. Tudjon ilyet mondani is. (Come here.) Ismerjen néhány nevezetességet a világból.

2. AZ ISKOLA

Követelmények

A közvetlen tárgyak megnevezése. Egyszerű játékokban szereplő utasítások végrehajtása, irányítása.

A térbeli viszonyok kifejezése (in, on, under). Egyszerű információkérés és -adás. A számok ismerete 12-ig. Önálló megnevezésük. Az egyes és többes számú alakok használata számoláskor. A kérdések használata játékos feladatokon keresztül. Ezekre válaszadás már egész mondatokkal. Alkalmazásuk minták alapján. A számok és ismert szavak felismerése, olvasása és másolása.

Több szín megnevezése a hozzá kapcsolódó tárggyal együtt. Kérdés feltevése. Ezekre egyszerű válasz adása.

Az eddig tanultak önálló használata a többi témakörhöz kapcsolódva is. A főbb testrészek felelevenítése. Néhány vers, dal reprodukálása. Közös játékokban aktív részvétel.

3. SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS

Követelmények

A testrészek megnevezése.

Mondatok alkotása egyszerű, mozgást kifejező igékkal. Páros és páratlan testrészek megkülönböztetése, az egyes és többes számú alakok helyes használata. Ismert gyermekversek segítségével további cselekvések nevének megismerése. Kedvelt időtöltés megnevezése, kifejezése a tanult alakokkal. (I am reading a book.).

4. ÉTKEZÉS

Követelmények

Egyszerű szavak megnevezésével vásárlási jelenetek előadása. Tetszés, nem tetszés kifejezése kérdés után. Egyszerű udvarias kérés használata.

Egész mondatokban való kérés és eladás játékokon keresztül. Udvarias formák használata. A névelők helyes használata. Egyszerűbb minőségi viszonyok kifejezése.

5. VÁSÁRLÁS

Követelmények

Egyszerű szavak megnevezésével vásárlási jelenetek előadása. Tetszés, nem tetszés kifejezése kérdés után. Egyszerű udvarias kérés használata.

Egész mondatokban való kérés és eladás játékokon keresztül. Udvarias formák használata. A névelők helyes használata. Egyszerűbb minőségi viszonyok kifejezése.

6. KÉPESSÉGEK, JELLEMZÉSEK

Követelmények

A can segédige használata. Érdeklődés képességekről, Egyszerű mondatokkal ezek kifejezése. (I can play football.) A dalok, versek, játékok felhasználásával ezek beszédbe illesztése. Játékos feladatok segítségével különböző cselekvések megnevezése. Kérdésekkel ezek kitalálása, megnevezése, válaszok adása röviden. Tudjon röviden írásban saját képességeiről egyszerű mondatokat alkotni a tanult minták alapján.

A továbbhaladás feltételei:

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról.
- Minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- A tanult szavak írott alakját felismeri, rövid szövegeket elolvas és megért.
- Tanult szavakat, ismerős nyelvi eszközökkel megfogalmazott mondatokat megért, lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.
- Fontos információt megtalál rövid szövegben, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

5. évfolyam

5. ÉVFOLYAM

Témakörök

- Én és a családom, háziállataink
- Személyi adatok (életkor, születésnap, lakcím, foglalkozás)
- Ünnepek (családi ünnepek, néhány fontos magyar és brit ünnep)
- Emberek külső és belső jellemzése; állatok, tárgyak külsejének leírása

- Lakóhelyünk bemutatása (otthonunk helyiségei, fontosabb tárgyai; falu / kisváros / nagyváros és környéke)
- Napirend; iskolai és otthoni tevékenységek, órarend, szabadidő
- Öltözködés, fontosabb ruhadarabok

1. ÉN ÉS A CSALÁDOM, HÁZIÁLLATAINK

Követelmények

A tanuló legyen képes a szituációnak megfelelően köszönni és elköszönni, bemutatkozni és bemutatni szűkebb családját, közelebbi rokonait. Családfa alapján ismerje fel az alapvető rokonsági fokokat. Tudjon érdeklődni más családjáról (pl. hány testvére van). Tudjon beszélni saját állatairól és megnevezni egyéb, kedvtelésből tartott állatokat is.

Használja a létigét (am, are, is) és a have got / has got alakokat.

2. SZEMÉLYI ADATOK ÉLETKOR, LAKCÍM, SZÜLETÉSNAP, FOGLALKOZÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes megmondani és az iránt érdeklődni, ki hány éves és mikor van a születésnapja, mi a címe, a telefonszáma és a foglalkozása. Tudja ezeket az adatokat kérdőívbe beírni, borítékot helyesen megcímezni, rövid e-mailt, üzenetet, születésnap meghívót (minta alapján) írni. Ismerje a leggyakoribb foglalkozásokat és munkahelyeket. Használja a birtokos névmásokat, szerkezeteket.

3. ÜNNEPEK – CSALÁDI ÜNNEPEK, NÉHÁNY FONTOSABB BRIT ÉS MAGYAR ÁLLAMI ÜNNEP

Követelmények

A tanuló legyen képes megnevezni a fontosabb ünnepeket (születésnap, karácsony, húsvét, Szilveszter, Újév), és legalább egy-egy mondatban elmondani, mit ünneplünk azon a napon. Ismerjen néhány angolszász nyelvterületre jellemző ünnepet (pl. Guy Fawkes Day, Halloween, Valentine's Day).

4. EMBEREK KÜLSŐ ÉS BELSŐ JELLEMZÉSE, ÁLLATOK ÉS TÁRGYAK KÜLSEJÉNEK LEÍRÁSA

Követelmények

A tanuló legyen képes személyek, állatok, tárgyak külsejét leírni, megnevezni néhány fontosabb belső tulajdonságot. Mások leírása alapján az adott személyt, állatot, tárgyat több közül kiválasztani. Tudjon tetszést / nemtetszést nyilvánítani és ezt röviden (egy mondatban) megindokolni, valamint mások véleményét megkérdezni. Tudja fokozni a mellékneveket, ezáltal összehasonlítást tenni. Képes rövid jellemzést írni saját magáról, egyéb személyekről, állatokról és tárgyokról.

5. LAKÓHELYÜNK BEMUTATÁSA (OTTHONUNK HELYISÉGEI, FONTOSABB TÁRGYAI; FALU / KISVÁROS / NAGYVÁROS ÉS KÖRNYÉKE)

Követelmények

A tanuló legyen képes 5-6 összefüggő mondatban bemutatni saját otthonát, további 5-6 összefüggő mondatban lakóhelyét. Tudjon érdeklődni más lakásáról, lakóhelyéről. Tudjon néhány egyszerű mondatot mondani Magyarországról és Nagy-Britanniáról. Tudja megnevezni a lakás berendezési tárgyait, a falu / kisváros / nagyváros jellemző helyeit, épületeit, természeti környezetére vonatkozó kifejezéseket.

Használja a there is / there are szerkezetet és a képességet, lehetőséget kifejező can segédigét és a helymeghatározáshoz szükséges előjárószókat.

6. NAPIREND; ISKOLAI ÉS OTTHONI TEVÉKENYSÉGEK, ÓRAREND, SZABADIDŐ

Követelmények

A tanuló legyen képes elmondani, hogyan tölti egy átlagos napját, illetve hétvégéjét. Milyen tantárgyakat tanul, melyiket szereti, ill. nem szereti. Mivel tölti szabadidejét, milyen sportokat kedvel, mi a hobbija. Tudjon a fentiekről érdeklődni. Legyen képes megmondani, mennyi az idő, ill. mit mikor szokott csinálni.

Használja az egyszerű jelen időt és az idővel kapcsolatos előjárószókat.

7. ÖLTÖZKÖDÉS, FONTOSABB RUHADARABOK

Követelmények

A tanuló ismerje a leggyakoribb ruhadarabok nevét, legyen képes leírni saját és mások ruházatát. Használja az öltözködéssel kapcsolatos igéket, a folyamatos jelen időt.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű szöveg lényegét megérti.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

6. évfolyam

Témakörök

- Üdvözlések különböző kultúrákban
- Környezetünk tárgyai
- Testrészek, külső jegyek, személyleírás, ruhaneműk ismeretének kibővítése
- Család, barátság; levelezés, e-mail, internet
- Egészség, betegség
- Útbaigazítás, térképhasználat, épületfajták, ház részei, felszereltsége
- Sportolás télen és nyáron; a teremben és a szabadban
- Telefonálás

1. ÜDVÖZLÉSEK KÜLÖNBÖZŐ KULTÚRÁKBAN

Követelmények

Üdvözlési formák elsajátítása angol nyelvterületeken.

2. KÖRNYEZETÜNK TÁRGYAI

Követelmények

Minél több használati tárgy megnevezése, elhelyezkedésének ismertetése

3. TESTRÉSZEK, KÜLSŐ JEGYEK, SZEMÉLYLEÍRÁS, RUHANEMŰK ISMERETÉNEK KIBŐVÍTÉSE

Követelmények

A tanuló ismerje testrészeinek angol megfelelőjét, tudjon személyleírást adni magáról, és társairól, legyen képes megnevezni a főbb ruhadarabokat.

4. CSALÁD, BARÁTSÁG; LEVELEZÉS, E-MAIL

Követelmények

A tanuló legyen képes másokat bemutatni, kifejezni az alapvető emberi tulajdonságokat. A tulajdonságok alapján tudja véleményét kifejezni (tetszés / nemtetszés / helyeslés / rosszallás). Ismerje az angol levélírás sajátosságait, ezeket tudja alkalmazni. Tudjon e-mailt írni. Helyesen használja a melléknevek fokozott alakjait, a hasonlítás különböző formáit.

5. EGÉSZSÉG, BETEGSÉG

Követelmények

A tanuló tudjon válaszolni az egészségére vonatkozó alapvető kérdésekre, legyen képes elmondani a leggyakoribb panaszokat (fejfájás, láz, köhögés stb.) és ezek iránt érdeklődni. Ismerje a leggyakoribb betegségeket. El tudja mondani, hogyan zajlott le egy betegsége, mi történt az orvosnál. Tudjon egyszerű tanácsokat adni.

6. ÚTBAIGAZÍTÁS, TÉRKÉPHASZNÁLAT, ÉPÜLETFAJTÁK, HÁZ RÉSZEI, FELSZERELTSÉGE

Követelmények

A tanuló képes legyen útbaigazítást adni, igazodjon el a térképen, legyen tisztában az elöljárószavak használatával. Meg tudja nevezni a különböző épületfajtákat, a ház részeit, és felszerelését.

7. SPORTOLÁS TÉLEN ÉS NYÁRON; TEREMBEN ÉS A SZABADBAN

Követelmények

A tanuló ismerje a különféle sportágakat, tudja őket csoportosítani (téli sportok, teremsportok, küzdősportok, labdajátékok stb.). Be tud számolni saját sportolási szokásairól és tud erről érdeklődni. El tudja mondani, milyen sportolási lehetőségek vannak az iskolában.

8. TELEFONÁLÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes egyszerűbb telefonbeszélgetésre; telefonhívást fogadni és kezdeményezni.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, utasításokat, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- kérdéseket tesz fel;
- tanult minta alapján eseményeket mesél el;
- részt vesz egyszerű párbeszédben;
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- tanult minta alapján tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

7. évfolyam

Témakörök

- Ételek, étkezések otthon és étteremben; viselkedés az asztalnál –Vendégségben: bemutatkozás, bemutatás, ismerkedés, kínálás
- Meghívás, programjavaslat –Tárgyak leírása (forma, anyag, használat)
- Hobbik, szórakozás –Vásárlás (mindennapos, ajándék), pénz
- Kedvenc együttes, tévéműsor, játék, sport
- Híres emberek

1. ÉTELEK, ÉTKEZÉSEK OTTHON ÉS ÉTTEREMBEN; VISELKEDÉS AZ ASZ-TALNÁL

Követelmények

A tanuló ismerje az alapvető étkezéseket, ételféleségeket mind Magyarországra, mind Nagy-Britanniára jellemzően. Tudjon étlapról udvariasan rendelni, az ételekről, italokról információt kérni, véleményt nyilvánítani. Képes legyen helyesen viselkedni étkezéskor. El tudja mondani egy egyszerűbb étel receptjét.

Használja a would segédigét, ismerje a megszámlálható és megszámlálhatatlan kategóriát.

2. VENDÉGSÉGBEN: MEGHÍVÁS, BEMUTATKOZÁS, BEMUTATÁS, ISMERKEDÉS, KÍNÁLÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes udvariasan bemutatkozni, másokat bemutatni, ismerkedést kezdeményezni, ill. arra megfelelően reagálni. Tudja, hogyan illik viselkedni vendégként, ill. vendéglátóként; kínálni és kínálást elfogadni, ill. visszautasítani. Tudjon egyszerű meghívót írni.

Használja a could, shall, may segédigéket.

3. IDŐJÁRÁS

Követelmények

A tanuló tudjon az évszakhoz tartozó legfontosabb természeti, időjárási jelenségekről, illetve az egyes időjárással kapcsolatos öltözködésről beszélni (a már tanult ruhadarabok megnevezésével), valamint az egyes évszakokhoz tartozó legfontosabb tevékenységekről.

Tudjon különbséget tenni a folyamatos és egyszerű jelen idő között.

4. PROGRAMJAVASLAT, HOBBI, SZÓRAKOZÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes szóban és írásban is beszámolni kedvenc időtöltéséről, néhány ismertebb társasjátékról, tudjon érdeklődni mások szabadidős tevékenységéről. Tudjon vendégének programot összeállítani (jó és rossz időre is), s azt megindokolni.

Tudja használni a folyamatos jelen időt jövő idejű értelemben és a gyakoriságot kifejező határozószókat (always, sometimes...), valamint a Let's... szerkezetet.

5. VÁSÁRLÁS (MINDENNAPOS, AJÁNDÉK), PÉNZ; TÁRGYAK LEÍRÁSA (FORMA, ANYAG, HASZNÁLAT)

Követelmények

A tanuló képes megnevezni a mindennap vásárolt árucikkeket és a fontosabb egyéb árucikkeket; az üzletfajtákat, áruházi osztályokat. Tudja használni a vásárláskor használatos leggyakoribb kifejezéseket, az árucikkekről információt kérni, azok árát megérteni. Le tud írni tárgyakat.

6. KEDVENCEINK (EGYÜTTES, TÉVÉMŰSOR, JÁTÉK, SPORT STB.)

Követelmények

A tanuló legyen képes kedvenc együtteséről, zenei stílusáról, könyveiről, tévé- vagy rádióműsoráról, filmjéről, játékáról stb. néhány mondatban beszámolni, azokról mástól érdeklődni, véleményt nyilvánítani. Igazodjon el tévé-, rádió- vagy moziműsorban. Pontosan használja az időmeghatározással kapcsolatos kifejezéseket.

7. HÍRES EMBEREK

Követelmények

A tanuló legyen képes saját életrajzát röviden elmondani, ill. néhány általa jól ismert híres személyiség életét ismertetni. Tudjon múltra vonatkozó kérdéseket feltenni és azokra válaszolni. Ismerje a létige és a leggyakoribb igék múlt idejű alakját.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, utasításokat, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- tanult minta alapján kérdéseket tesz fel;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű szöveget (baráti üzenet, üdvözlét) tanult minta alapján létrehoz.

8. évfolyam

Témakörök

- Földünk nevezetes tájai, természeti környezetünk
- A természet megóvása, veszélyeztetett növények és állatok
- Balesetek, tüzesetek, katasztrófák
- Nevezetes történelmi események
- Házimunka; otthoni és iskolai rendszabályok
- Főzés, receptek, egészséges életmód
- Továbbtanulás, pályaválasztás; az ideális iskola, nyelvtanulás
- Tervek a szünidőre és a jövőre

1. FÖLDÜNK NEVEZETES TÁJAI, TERMÉSZETI KÖRNYEZETÜNK. A TERMÉSZET MEGÓVÁSA, VESZÉLYEZTETETT NÖVÉNYEK ÉS ÁLLATOK

Követelmények

A tanuló ismerje a nálunk élő fontosabb állatokat és növényeket, valamint néhány jellegzetes, más földrészén élő állat- és növényfajt. Tudjon néhány mondatot mondani a legégetőbb környezetvédelmi problémákról, veszélyeztetett növény- és állatfajokról.

Használja a feltételes módú, jelen idejű igealakokat (would).

2. UTAZÁS EGY ANGLIAI NYELVTANFOLYAMRA

Követelmények

A tanuló ismerje azokat az alapvető szavakat, kifejezéseket, amelyek szükségesek egy angliai nyelvtanfolyamra való jelentkezéshez, az utazáshoz és a részvételhez. Tudja, hogyan kell viselkedni egy vendéglátó családban, képes a velük való alapvető kommunikációra.

3. BALESETEK, TÚZESETEK, KATASZTRÓFÁK

Követelmények

A tanuló legyen képes megnevezni néhány katasztrófaféleséget, pár mondatban egy ilyen ismertetni. Értse meg egyszerűbb újságcikkek lényegét.

Használja a folyamatos múlt időt.

4. NEVEZETES TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK

Követelmények

A tanuló legyen képes pár mondatban a világtörténelem néhány jelentős eseményét elmondani. Ismerjen néhány jelentős brit és amerikai történelmi személyiséget, tudjon róluk pár mondatot mondani. Értse meg a történelemről szóló egyszerűbb szövegek, regényrészletek lényegét.

5. HÁZIMUNKA; FŐZÉS, RECEPTEK, EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD

Követelmények

A tanuló legyen képes beszámolni a mindennapos, illetve ritkábban végzett házimunkákról, a családi munkamegosztásról, valamint érdeklődni ezekről a tevékenységekről. Ismerje a leggyakoribb ételeket, konyhai és egyéb háztartási eszközöket és tevékenységeket. El tudja mondani néhány egyszerű étel receptjét. Tudjon pár mondatot mondani az egészséges életmódról; mit együnk / ne együnk; igyunk / ne igyunk; hogyan éljünk.

Ismeri a befejezett jelen időt (Present Perfect).

6. OTTHONI ÉS ISKOLAI RENDSZABÁLYOK; AZ IDEÁLIS ISKOLA

Követelmények

A tanuló tudjon szóban és írásban beszámolni iskolai munkájáról, pozitív és negatív iskolai élményekről, az iskola adottságairól, környezetéről, véleményt mondani mindezekről, valamint mástól ezek iránt érdeklődni.

Ki tudja fejezni a kötelességet (must / have to / needn't), tiltást (mustn't), szükségességet (need), lehetőséget (may / can) az otthoni és az iskolai élettel kapcsolatban.

7. TERVEK A SZÜNIDŐRE ÉS A JÖVŐRE: TOVÁBBTANULÁS, PÁLYAVÁLASZTÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes közelebbi és távolabbi terveiről beszélni, azokat megindokolni, más tervei felől érdeklődni. Ismerje az iskolatípusokat, a választott iskoláról tudjon néhány mondatot mondani. Ismerjen minél több foglalkozást.

Használja a jövő időt (will).

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, utasításokat, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- kérdéseket feltesz;
- eseményeket elmesél;
- egyszerű párbeszédben részt vesz

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas és fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megért;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti. éé

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;

- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban meg- kb. 50 szavas jellemzést, beszámolót ír. fogalmaz;
- egyszer, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levél) létrehoz;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott– ismert struktúrák felhasználásával tényyszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;